

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Vývoj místní samosprávy ve městě
Libčice nad Vltavou**

Martin Kočí

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Martin Kočí

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Vývoj místní samosprávy ve městě Libčice nad Vltavou

Název anglicky

The Development of Local Government in the Municipality of Libčice nad Vltavou

Cíle práce

Cíl práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících charakter lokálního politického procesu ve městě Libčice nad Vltavou. Dílčími cíli práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Definovat charakter lokálního politického procesu na základě analýzy vývoje lokálního stranického systému, charakteristiky místních konfliktních linií a jednání komunálních politických aktérů.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti politického procesu v obcích různých kategorií. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Při analýze vývoje komunálního stranického systému bude využita komparace výsledků komunálních voleb v časové řadě, ke zjištění konfliktních linií a k analýze a interpretaci vztahů politických aktérů a jejich jednání pak bude proveden kvalitativní výzkum založený na polostrukturovaných rozhvorech s komunálními politiky.

Doporučený rozsah práce

60 – 70 stran

Klíčová slova

Libčice nad Vltavou, komunální politický proces, volební strana, lokální stranický systém, komunální koalice

Doporučené zdroje informací

- Balík, S. (Ed.) Komunální volby v České republice v roce 2002. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav, 2003, ISBN 80-210-3211-1.
- Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.
- Bubeníček, V.; Čmejrek, J.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.
- Bubeníček, V.; Čopík, J.; Hajný, P.; Kopřiva, R.; Neumanová, T. (Eds.) Obce jako aktéři politického procesu: komunitní studie regionálních politických systémů a problematika metodiky jejich zpracování. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2005, ISBN 80-213-1326-9.
- Bubeníček, V.; Kubálek, M. Konfliktní linie v malých obcích. In: Acta Politologica, 2 sv. 3 č., 2010, ISSN 1803-8220
- Čmejrek, J. a kol. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Praha: Kernberg Publishing, 2009, ISBN 978-80-87168-10-3.
- Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Luhanová, M. Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2004, ISBN: 80-213-1157-6.
- Čmejrek, J. Lokální a regionální politické stranictví v ČR. In: II. Kongres českých politologů. Praha, 5. 6. září 2003. Eds.: Dvořáková, V.; Heroutová, A. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 2003, ISBN 80-902176-3-X.
- Čmejrek, J. Obce a regiony jako politický prostor. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008, ISBN 978-80-87197-00-4.
- Hudák, J.; Jüptner, P.; Svoboda, J. (Eds.) Komunální politické systémy. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2003, ISBN 80-7308-056-7.
- Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.
- Outlý, J. Volby do zastupitelstev vývoj a souvislosti. Politologická revue č. 2, 2003, s. 17-44.
- Říchová, B. Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů. Praha: Portál, 2002, ISBN 80-7178-628-4.
-

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

PhDr. RNDr. Michal Kubálek, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 9. 11. 2015

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vývoj místní samosprávy ve městě Libčice nad Vltavou" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29.03.2016

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval panu PhDr. RNDr. Michalu Kubálkovi, Ph.D. za odborné vedení, pomoc a rady při zpracování této práce. Dále bych rád poděkoval všem zúčastněným respondentům za jejich ochotu a vstřícnost při rozhovorech. V neposlední řadě bych rád poděkoval své rodině za poskytnutou podporu.

Vývoj místní samosprávy ve městě Libčice nad Vltavou

The Development of Local Government in the Municipality of Libčice nad vltavou

Souhrn

Tato diplomová práce se zaměřuje na problematiku formování orgánů místní samosprávy v městě Libčice nad Vltavou (okres Praha-západ). Práce je rozdělena na část teoretickou a analytickou a je koncipovaná jako případová studie.

Teoretická část práce se zaměřuje na vysvětlení základních pojmů vztahujících se k lokální politice a volbám. Dále pak na vysvětlení pojmů využitých v analytické části práce. Analytická část se zaměřuje na samotné město Libčice nad Vltavou. Nejprve je popsána stručná historie města, vymezeno území a následuje seznámení se s demografií obyvatelstva a občanskou vybaveností. Dále se práce zabývá jednotlivými politickými subjekty v Libčicích nad Vltavou, jejich volebními výsledky z let 1994 až 2014 a volební podporou v jednotlivých volebních okrscích v posledních dvou volbách. Pozornost je rovněž věnována vývoji lokálního stranického systému a kontinuitě kandidatury. Pomocí podrobného zkoumání volebních výsledků z let 1994 až 2014, je charakterizován vývoj lokálního stranického systému a chování voličů. Na základě polostandardizovaných rozhovorů s představiteli místních politických subjektů, bývalými aktéry politického života v obci a zaměstnanců městského úřadu, jsou odhaleny a zformovány lokální konfliktní linie, které mají vliv na formování místní samosprávy, a dále jsou na základě těchto rozhovorů identifikovány faktory ovlivňující sestavování koalic.

Klíčová slova: Libčice nad Vltavou, komunální politický proces, volební strana, lokální stranický systém, komunální koalice

Summary

This thesis deals with the issue of the formation of local authorities in the municipality of Libčice nad Vltavou. The thesis is divided into theoretical and analytical parts and it is conceived as a case study.

The theoretical part focuses on explaining the basic concepts of local politics and election. Further explanation of the terms used in the analytical part. The analytical part focuses on the city Libčice nad Vltavou. First it describes the history of the city, defined territory and population demographics and amenities. Furthermore the thesis deals with various political actors in Libčice nad Vltavou, the election results from the year 1994 - 2014 and electoral support in individual election districts in the last two elections. Attention is also paid to the creation of a local party system and the continuity of candidacy. A detailed research of the election results from the years 1994 - 2014 characterized by the development of the local party system and voting behavior. Using semi-standardized interviews with representatives of local political parties, former actors of political life in the city and employees of the municipal office then identified and formed local cleavages that have influence on the formation of local government, and then based on these interviews identified factors influencing the compilation of coalitions.

Keywords: Libčice nad Vltavou, municipal political process, political party, local party system, municipal coalitions

Obsah

1	Úvod	10
2	Cíl práce a metodika	12
3	Teoretická východiska	13
3.1	Demokracie v lokálním politickém systému	13
3.1.1	Lokální demokracie - normativní přístup	13
3.1.2	Lokální demokracie - deskriptivní přístup	14
3.2	Lokální politické subjekty	14
3.2.1	Stranictví v obcích	14
3.2.2	Nezávislí kandidáti	15
3.3	Volby	16
3.3.1	Volební právo	17
3.3.2	Volební systémy	17
3.3.3	Většinové volební systémy	17
3.3.4	Proporční volební systémy	18
3.3.5	Smíšené volební systémy	18
3.3.6	Komunální volby	19
3.3.7	Volební obvod	19
3.3.8	Gerrymandering	20
3.3.9	Forma kandidatury	20
3.3.10	Kandidátní listiny	21
3.3.11	Volební formule	22
3.4	Koalice	22
3.5	Konfliktní linie	24
3.6	Obec	24
3.7	Působnost obce	24
3.7.1	Samostatná působnost obce	25
3.7.2	Přenesená působnost obce	25
3.8	Orgány obce	25
3.8.1	Zastupitelstvo	25
3.8.2	Rada obce	26
3.8.3	Starosta obce	27
3.8.4	Obecní úřad	27

3.8.5	Orgány zastupitelstva a rady obce.....	28
3.9	Analytické pojmy	29
3.9.1	Volatilita.....	29
3.9.2	Fragmentace	29
3.9.3	Efektivní počet stran	30
3.9.4	Index plurality	31
3.9.5	Míra personalizace	31
4	Analytická část	32
4.1	Charakteristika obce.....	32
4.1.1	Historie.....	32
4.1.2	Vymezení území.....	32
4.1.3	Demografie obyvatelstva	34
4.1.4	Občanská vybavenost.....	36
4.2	Libčické politické subjekty	37
4.2.1	Charakteristika politických subjektů.....	37
4.3	Lokální stranický systém.....	40
4.3.1	Volební podpora v letech 1994 až 2014.....	40
4.3.2	Územní volební podpora	42
4.3.3	Vývoj lokálního stranického systému	46
4.4	Lokální konfliktní linie	55
4.5	Způsob sestavování koalic	57
5	Závěr.....	59
6	Seznam použitých zdrojů	61
6.1	Literatura	61
6.2	Legislativa	62
6.3	Internetové zdroje.....	62
6.4	Seznam schémat	63
6.5	Seznam tabulek	63
6.6	Seznam map	64
6.7	Seznam příloh.....	64
7	Přílohy	65

1 Úvod

Tato diplomová práce se věnuje problematice vývoje orgánů místní samosprávy ve městě Libčice nad Vltavou. Práce se zaměřuje nejen na město Libčice nad Vltavou ale zejména na problematiku lokální politiky. Této problematice se již v minulosti věnovala případová studie Konfliktní linie v malých obcích (Bubeníček, Kubálek, 2010), nebo případová studie Charakter politiky v suburbánním politickém prostoru (Kubálek, Bubeníček, 2012). Na obce a regiony jako politický prostor se pak také zaměřuje (Čmejrek, 2008), na politiku v regionálním rozvoji (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2006), na komunální politiku (Balík 2002, 2009) a na lokální politiku (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

Zvýšený zájem o regionální a lokální politiku lze pozorovat od počátku devadesátých let. Po roce 1989 prošla tato oblast výraznými změnami. Nově přijatá reforma veřejné správy nastartovala proces decentralizace státní správy na lokální úroveň a obce tak dostali nové pravomoci a povinnosti. Během devadesátých let se tak komunální politika začala rychle rozvíjet. V počátcích převažovala mezi zkoumanými samosprávami zejména města, postupem času je komunální politice věnována čím dál tím větší pozornost a předmětem výzkumu se tak stále častěji stávají obce. Pro výzkum v těchto obcích, pro odhalení a pochopení principů fungování a formování místní samosprávy, slouží případové studie.

Tato práce je členěna na dvě části. První část se zaměří na teoretická východiska, druhá část je potom částí analytickou. Teoretická část se nejdříve bude soustředit na demokracii v lokálním politickém prostoru a následně na lokální politické subjekty. Následovat bude problematika komunálních voleb, jako jsou volební systémy a obvody, kandidátní listiny, forma kandidatury a volební formule. Opomenuty nebudou ani koalice a konfliktní linie v lokálním politickém prostoru. Rovněž budou popsány a vysvětleny pojmy jako jsou orgány obce, zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a orgány zastupitelstva obce. V závěru této části budou vysvětleny analytické pojmy volatilita, fragmentace, efektivní počet stran, pluralita nebo míra personalizace, které jsou využity v analytické části práce.

Druhá část se následně zaměří na samotné město Libčice nad Vltavou. V úvodu bude popsána historie města, následně bude vymezeno území. Poté proběhne seznámení

s demografií obyvatelstva a s občanskou vybaveností města. Dále se bude práce zabývat jednotlivými politickými subjekty v Libčicích nad Vltavou. Budou analyzovány a popsány volební výsledky z let 1994 až 2014 a bude podrobněji prozkoumána volební podpora jednotlivých volebních stran v jednotlivých volebních okrscích v posledních dvou volbách. Dále bude zkoumán vývoj stranického systému a kontinuita kandidatury. Dalším podrobným zkoumáním volebních výsledků bude charakterizován vývoj lokálního stranického systému a chování voličů. Na základě polostandardizovaných rozhovorů s představiteli místních politických subjektů, bývalými aktéry politického života v obci a zaměstnanců městského úřadu, budou odhaleny a zformulovány konfliktní linie, které mají výrazný vliv na formování místní samosprávy. Na základě těchto rozhovorů budou dále identifikovány faktory ovlivňující sestavování koalic.

2 Cíl práce a metodika

Cíl práce spočívá v odhalení faktorů ovlivňujících charakter lokálního stranického systému ve městě Libčice nad Vltavou (okres Praha-západ). Dílčími cíli práce bude v rámci zvoleného tématu charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj lokální politiky. Dalším cílem práce je identifikovat aktéry politického procesu v městě Libčice nad Vltavou a analyzovat jejich vzájemné vztahy. Posledním dílčím cílem je definovat charakter lokálního politického procesu na základě analýzy vývoje lokálního stranického systému, charakteristiky místních konfliktních linií a jednání komunálních politických aktérů.

Při vypracování diplomové práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti politického procesu v obcích různých kategorií. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky. První technikou bude studium dokumentů, které se zaměří na získání informací z české i zahraniční odborné literatury, z článků politologických časopisů a dokumentů vydaných městem Libčice nad Vltavou. Dále bude analyzován vývoj komunálního stranického systému za pomoci komparace výsledků komunálních voleb v časové řadě. Rovněž budou použity další standardní metodologické postupy využívané v politologii, především komparace volebních výsledků dle analytických pojmů, vysvětlených na straně 29 až 31. Druhou technikou je dotazování prostřednictvím polostandardizovaných rozhovorů s pevně stanovenými body, doplněné o doplňující otázky zaměřené na lokální problematiku, zejména pak na tvorbu koalic a lokální konfliktní linie. Rozhovory byly pořízeny se členy zastupitelstva, bývalými politickými aktéry a zaměstnanci obecního úřadu. Rozhovor poskytlo sedm respondentů napříč politickým spektrem ve městě Libčice nad Vltavou. Všichni dotazovaní si přáli zůstat v naprosté anonymitě a nedali souhlas s audio záznamem rozhovoru. Část oslovených respondentů rozhovor odmítla.

Město Libčice nad Vltavou bylo vybráno z důvodu zjištění faktorů ovlivňujících lokální stranický systém v malém městě nedaleko hranic hlavního města Prahy.

3 Teoretická východiska

3.1 Demokracie v lokálním politickém systému

Znakem definujícím zastupitelskou demokracii, je zprostředkování mezi politikou a občany, kteří si volí své zástupce, kterým je svěřeno vládnutí. Vzniká tak úzký vztah mezi občanskou společností a místní vládou. Tento vztah je důležitý pro identifikaci případných problémů a nalezení jejich řešení. Důležitým prvkem je následné rozložení jednotlivých rozhodovacích pravomocí mezi občany a lokální správu. Pokud budeme vycházet z „obecného chápání“ demokratických institucí, můžeme mezi tyto základní a obecně aplikované demokratické procesy zařadit procesy jako jsou pravidelně se opakující volby, právo na ochranu základních občanských a politických práv, právo vyjádřit svůj názor a možnost ovlivnit rozhodovací proces, právo na osobní rozvoj, ekonomická a ekologická práva. Demokracii v lokálním politickém prostoru lze rozdělit na normativní a deskriptivní přístup. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 10-12)

3.1.1 Lokální demokracie - normativní přístup

Hlavní důraz v normativním přístupu lokální demokracie je kladem na občanskou participaci. Současná normativně orientovaná pojetí demokracie se zaměřují především na míru participace všech občanů do místního politického procesu. Na základě toho dochází k vysoké míře legitimacy rozhodujícího procesu, v důsledku čehož se posiluje vnímání zodpovědnosti všech občanů. Zařadit sem můžeme instituce lokální vlády jako je starosta, zastupitelstvo, rada a občanské spolky a organizace. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 11-15)

3.1.2 Lokální demokracie - deskriptivní přístup

K odlišení demokratických institucí na vyšších politických úrovních a demokratických institucí na lokální úrovni slouží hlavně deskriptivní přístup. Nutno dodat, že instituce na nižších lokálních úrovních nesou některé znaky fungování institucí na vyšších politických úrovních. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 15-17)

3.2 Lokální politické subjekty

Strany, v rámci zkoumání lokálních politických spekter, jsou považovány za jakési stranické prvky, dotvářející podobu stranického systému. Postavení stran ve stranickém systému je definováno jejich velikostí a relevancí. Postavení ve stranickém systému pak definují předpokládané vzorce chování. Předurčují tak vlastnosti samotného stranického systému. Na lokální úrovni, zejména pak v malých obcích, je zkoumání relevance stran či vzájemné ideologické vzdálenosti, jako je odhad koaličního potenciálu, prakticky nemožné. Problém zde představuje nestabilita lokálních stranických systémů, časté přesuny kandidátů mezi lokálními politickými uskupeními, či častá neexistence volebních programů. Mezi nejméně rozvinuté stranické systémy v komunálních politických prostředích tak můžeme zařadit malé venkovské obce. V těchto obcích se často nevyskytují ani místní organizace parlamentních stran, z čehož nejvíce těží nejrůznější místní sdružení a nezávislí kandidáti. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 113-114)

3.2.1 Stranictví v obcích

Nejnižším stupněm politického rozhodovacího procesu jsou komunální politické systémy. Obecně je charakter lokálního politického procesu závislý hlavně na počtu obyvatel. Od počtu obyvatel v dané obci se pak odvíjí i množství finančních prostředků, získaných ze státního rozpočtu. Obce lze rozdělit, podle počtu obyvatel, do dvou základních skupiny. Na malé obce, s počtem obyvatel do 3000, těchto obcí je v České republice přes 90%, a na skupinu středně velkých a velkých měst, tedy s více než 3000 obyvateli. Ve skupině malých obcí bývá úroveň ideologizace lokální politiky na velice

nízké úrovni, to lze prezentovat například na častých přesunech jednotlivých kandidátů mezi jednotlivými politickými uskupeními, což by na národní úrovni nebylo přijato v pozitivním ohlasem. Mezi komunálními politiky převažují především vztahy mající osobní povahu. V těchto malých obcích se často ani nevyskytují místní organizace parlamentních stran, proto je mnohdy nutností kandidatura nezávislých kandidátů a místních sdružení, kteří mohou lépe cílit na lokální problémy a potřeby voličů. S rostoucím počtem obyvatel se středně velké obce a velká města přibližují svým stranickým systémem více politickému spektru vyšších politických vrstev a sílí zde zastoupení parlamentních stran. S rostoucí velikostí města jsou nezávislí kandidáti postupně odsouváni do pozadí a získávají jen okrajovou roli, oproti tomu parlamentní strany zde získávají rozhodující význam. (Bubeníček, Čopík, Hajný, Kopřiva, Neumanová, 2005, s. 11-13)

Komunální stranické systémy především v malých obcích se vyznačují častější neúplností kandidátních listin a do značné míry nepostradatelností kandidatury nezávislých kandidátů, kteří mohou a často i kandidují samostatně. Tento stav je většinou důsledkem nestability lokálních politických subjektů a do značné míry také neochotou místních obyvatel aktivně participovat na místním politickém dění. Častým jevem je také sestavování kandidátních listin těsně před volbami. (Jüptner, 2004, s. 83)

3.2.2 Nezávislí kandidáti

Nezávislí kandidáti mohou kandidovat jednotlivě nebo jako sdružení nezávislých kandidátů. Tato forma kandidatury se nejčastěji objevuje v malých obcích, kde voliči dávají přednost kandidátům, kteří se zaměřují na řešení lokálních problémů a nepřicházejí s volebními programy postavenými na základech jednotlivých parlamentních stran. Aby mohl nezávislý kandidát kandidovat do obecních voleb, musí získat pro svoji kandidaturu dostatečný počet podpisů oprávněných voličů. Sdružení nezávislých kandidátů musí pro svou kandidaturu rovněž sehnat dostatečnou podporu u obyvatel obce. (Balík, 2009, s. 90-92)

Tabulka 1: Minimální počet podpisů nutných pro kandidaturu NK a SNK

1990-1994		Od roku 1994		
Počet obyvatel v obvodě	Minimální počet obyvatel obce u NK i SNK	Počet obyvatel v obvodě	Minimální počet obyvatel obce u NK	Minimální počet obyvatel obce u SNK
do 1 000	20	do 500	5%	7%
1 001 - 3 000	30	501 - 3 000	4% min. 25	7%
3 001 - 20 000	100	3 001 - 10 000	3% min. 120	7%
20 001 - 50 000	200	10 001 - 50 000	2% min. 600	7%
nad 50 000	400	50 001 - 150 000	1% min. 1000	7%
		nad 150 000	0,5% min. 1500	7%

Zdroj: Balík, 2009, s. 91; vlastní zpracování

3.3 Volby

Pravidelně pořádané svobodné volby patří k základním pilířům demokratické společnosti. Hlavním úkolem voleb je zjistit aktuální požadavky a priority občanů. A na základě toho rozložit politické síly a zajistit adekvátní politickou reprezentaci. Od volebních výsledků se pak odvíjí rozdělení mandátů, vytvoření většiny a exekutivy, formování opozice. Volby tedy poskytují občanům možnost výběru mezi jednotlivými stranami a kandidáty, a umožňují tak ustavit legitimní správní a politické orgány. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 51)

Volby jsou klíčový mechanismus zastupitelské demokracie, ve kterém se potřeby občanů transformují do konkrétní podoby zastupitelských orgánů. Volby jsou proto nejdůležitějším prvkem politické participace občanů. Plní tedy integrační funkci a umožňují občanům kontrolovat volené orgány. Aktem voleb se tedy získává legitimita pro politickou moc. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2006, s. 88)

Obvyklý názor je, že volby jsou mechanismus, jehož prostřednictvím můžou být politici voláni k zodpovědnosti a jsou nuceni prosazovat takovou politiku, která se svým způsobem odráží ve veřejném mínění. Stejně jako všechny kanály politické komunikace, jsou i volby „obousměrný proces“, který poskytuje možnosti vládě i lidu, elitě i masám, ovlivňovat se navzájem. Centrální funkce voleb jsou následující: Nábor politiků, sestavování vlád, zajišťování reprezentativnosti, ovlivňování politické linie, výchova voličů, legitimizování, posilování elit. (Heywood, 1997, s. 212-214)

3.3.1 Volební právo

„Lid je zdrojem veškeré státní moci; vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní.“ (čl. 2 odst. 2 úst. z. 1/1993 Sb.)

Aktivní volební právo získávají všichni občané České republiky dnem dovršení 18 let. Pasivní právo se liší podle orgánu, pro poslaneckou sněmovnu je tato hranice 21 let, pro senát je pak věková hranice 40 let. (čl.19 úst. z. 1/1993 Sb.)

„Občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců. Volby se musí konat ve lhůtách nepřesahujících pravidelná volební období stanovená zákonem. Volební právo je všeobecné a rovné a vykonává se tajným hlasováním. Podmínky výkonu volebního práva stanoví zákon. Občané mají za rovných podmínek přístup k voleným a jiným veřejným funkcím.“ (čl. 21 úst. z. 2/1993 Sb.)

3.3.2 Volební systémy

Volebním systémem se rozumí volební procedura, která definuje pravidla převodu hlasů voličů do konečných výsledků voleb na základě předem určených pravidel. Jde tedy o metodu přidělování mandátů jednotlivým kandidátům, na základě preferencí voličů. Volební systémy můžeme rozdělit do tří základních typů: většinové, proporční a smíšené. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2006, s. 90)

3.3.3 Většinové volební systémy

Ve většinovém volebním systému spočívá princip v tom, že volby vyhrává ta strana, která získá většinu hlasů v největším počtu volebních obvodů. Vítězná strana tak získá všechny mandáty, v rámci tohoto obvodu, ostatní strany nezískají žádný mandát. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2006, s. 90)

Hlavní výhodou většinového volebního systému je v jeho jednoduchosti, vysoké míře personalizace volby, úzkým vztahem zastupitele s volebním obvodem a s jeho voliči. Nevýhodou většinového volebního systému je oproti tomu velká disproporcionalita

volebních výsledků, která vede ke zvýhodnění silnějších stran na úkor těch slabších. (Čmejrek, 2008, s. 49)

3.3.4 Proporční volební systémy

V proporčním volebním systému se určí vítěz podle počtu získaných hlasů ve všech volebních obvodech dohromady. Mandáty jsou pak rozdělovány jednotlivým stranám na základě volebního zisku. Pro získání mandátu tak není nutná většina hlasů. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2006, s. 90)

Zásadní přednost proporčního volebního systému spočívá v jeho spravedlnosti. Funkce rozdělení mandátů mezi všechny politické subjekty je tak rozvinuta, že musí být tlumena, aby se do zastupitelského orgánu nedostalo příliš mnoho politických subjektů. Za tímto účelem se v proporcionálním volebním systému zavádí volební klauzule, která pevně stanovuje nejnižší hranici počtu hlasů, nutnou pro získání mandátu. Získané hlasy se musejí na mandáty přepočítat, což je oproti většinovému systému těžkopádnější a složitější. Další nevýhodou je také nižší závislost kandidátů na voličích a vyšší na stranických strukturách. (Čmejrek, 2008, s. 49)

3.3.5 Smíšené volební systémy

Smíšený volební systém kombinuje oba předchozí volební systémy, většinový a proporční. Do zastupitelstva je tak volena část zastupitelů na základě proporčního volebního systému (úroveň kandidátních listin) a zbylá část je volena za pomoci většinového volebního systému (nominální úroveň). Poměr počtů volených zastupitelů v první či druhé úrovni se často velmi liší. Smíšené volební systémy jsou často velice technicky složité. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2006, s. 90-91)

3.3.6 Komunální volby

Komunální volební systém je založen na stejných principech, jako volební systém pro volby do Poslanecké sněmovny, přesto se tyto systémy navzájem liší. S klesající politickou úrovní v hierarchii politického systému, dochází k přibližování lokálního politického procesu blíže k voliči. Politické otázky se zužují na konkrétní lokální problémy a tím se více přibližují každodennímu životu voliče a tím si také získávají více jeho pozornosti. V komunálních volbách tak získávají více prostoru lokální politické subjekty na úkor velkých politických stran národní úrovně. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2006, s. 119)

Volební právo má občan starší 18 let, který je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu. (§4 z. 491/2001 Sb.)

Stejně tak každý volič starší 18 let, má právo být zvolen za předpokladu že v den voleb je v příslušné obci přihlášen k trvalému pobytu. (§5 z. 491/2001 Sb.)

3.3.7 Volební obvod

Nejdůležitější vlastností volebního obvodu je jeho velikost. Určuje se počtem přidělovaných mandátů, nikoli tedy rozlohou nebo počtem oprávněných voličů v daném obvodě. Velikost volebního obvodu do značné míry ovlivňuje také proporcionalitu voleb. To znamená, že čím více se ve volebním obvodě přiděluje mandátů, tím více jsou volby proporcionálnější. A naopak, při snižování počtu mandátů ve volebním obvodě, se proporcionalita snižuje. V obvodech s nižším počtem mandátů se projevuje silná disproportionality a nadreprezentace nejsilnějších stran. Za kritickou je považována hranice pěti mandátů. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 54)

Obec je většinou tvořena jedním vícemandátovým volebním obvodem. Volební zákon umožňuje vytvořit ale i více volebních obvodů a to v obcích s nejméně deseti volenými zastupiteli (obce nad 500 obyvatel). (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2006, s. 122)

3.3.8 Gerrymandering

Gerrymandering, neboli volební geometrie, souvisí s volebním obvodem. Jedná se o posouvání hranice volebního obvodu, za účelem ovlivnění volebního výsledku. Při vymezování volebních obvodů jsou sledována pouze stranická kritéria a hranice volebních obvodů jsou tak vymezována ve prospěch konkrétního kandidáta nebo kandidátní listiny. Aby bylo možné správně manipulovat s hranicemi volebního obvodu, je nutná dokonalá geografická znalost volební podpory jednotlivých kandidátů nebo stran. Platí pravidlo, že čím méně je volební systém proporcionální, tím větší efektu lze volební geometrií dosáhnout. Gerrymandering má největší uplatnění v jednomandátových volebních obvodech, ve vícemandátových volebních obvodech je jeho efekt značně omezen. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 55)

3.3.9 Forma kandidatury

Kandidátní listiny pro volby do zastupitelstva obce podávají volební strany a to vždy pouze jednu kandidátní listinu do téhož zastupitelstva. Pokud probíhá volba do zastupitelstva obce ve více volebních obvodech, může volební strana podat kandidátní listinu v každém volebním obvodě. Podle zákona mohou být volební stranou registrované politické strany, politická hnutí a jejich koalice. Dále to mohou být nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů, sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů. Každý kandidát může být zapsaný pouze na jedné kandidátní listině volební strany pro volby do téhož zastupitelstva obce. Na rozdíl od politických stran a hnutí, musí nezávislí kandidáti a sdružení nezávislých kandidátů připojit ke kandidátní listině petici s podpisy voličů z příslušné obce, podporující jejich kandidaturu. (Čmejrek, 2008, s. 52)

Nezávislí kandidáti a sdružení nezávislých kandidátů musí ke kandidátní listině přiložit petici, která je podepsaná voliči příslušné obce, kteří podporují kandidaturu příslušného subjektu. Sdružení nezávislých kandidátů potřebuje na podporu své kandidátní listiny získat podpisy od minimálně 7 % obyvatel obce, kde kandidují. Nezávislí kandidáti, kteří kandidují samostatně, potřebují pro podporu své kandidatury 5 - 0,5 % podpisů

občanů, v závislosti na velikosti obce či obvodu. Potřebný počet podpisů voličů uveřejňuje příslušný registrační úřad na úřední desce a to nejpozději 85 dnů před datem konání voleb. Na kandidátní listině může být zapsáno maximálně tolik kandidátů, kolik má být v daném volebním obvodu členů zastupitelstva. Pokud by však mělo být voleno do zastupitelstva obce 7 a méně zastupitelů, může být počet kandidátů na kandidátní listině navýšen o jednu třetinu se zaokrouhlením na celé číslo dolů. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 61)

3.3.10 Kandidátní listiny

Kandidátní listiny můžeme rozdělit do tří základních kategorií. V případě přísně vázané kandidátní listiny volič nemůže ovlivnit pořadí kandidátů nebo hlasovat pro kandidáty z různých listin. U vázané kandidátní listiny může volič udělovat preferenční hlasy, ale opět může hlasovat pouze v rámci jedné listiny. Volební systém pak určuje počet preferenčních hlasů, které umožňují kandidátovi "přeskočit" své spolukandidáty na kandidátní listině. Třetí kategorií jsou volné kandidátní listiny, zde může volič dávat hlasy kandidátům z různých kandidátních listin, tyto listiny však stále vytváří nominující subjekt. Jednotlivé mandáty jsou následně přidělovány stranám na základě poměru všech preferenčních hlasů udělených kandidátům dané strany, v rámci strany pak kandidátům, kteří obdrželi nejvíce preferenčních hlasů. (Balík, 2009, s. 95)

Ve volbách do zastupitelstev obcí se používají otevřené kandidátní listiny. Volič má k dispozici tzv. kombinovaný hlas, to znamená, že volič může volit tolik kandidátů, kolik členů má být do zastupitelstva obce zvoleno. Volič tedy může hlasovat pro jednotlivé kandidáty z různých kandidátek, nebo může jednoduše označit celou kandidátku. Rovněž je možné udělit hlas několika kandidátům a zbytek hlasů vybrané kandidátce. (Čmejrek, 2008, s. 53)

Každý volič hlasuje osobně, zastoupení není možné. Po úpravě hlasovacího lístku, je nutné lístek vložit do úřední obálky a před zraky hlasovací komise jej vhodit do hlasovací urny. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 62)

3.3.11 Volební formule

Volební formule se v poměrných volebních systémech používají pro převod hlasů na mandáty. Jsou to pravidla pro přidělování mandátů, mající nejčastěji podobu vzorců. Pro odstranění problémů s nepřidělenými mandáty, jsou zavedeni tzv. volební dělitelé. Tato metoda pracuje na principu řady dělitelů a dle vlastností této řady dělitelů rozlišujeme několik dělitelů. Ve volbách do zastupitelstev měst a obcí se v České republice používá modifikovaný d'Hondtův dělitel. Modifikace spočívá ve změně prvního čísla klasického d'Hondta z 1 na 1,42, v důsledku čehož tato řada vypadá takto: 1,42; 2; 3; 4; ... Výpočet se následně provádí tak, že počet získaných hlasů jednotlivých kandidátních listin, je postupně dělen čísly 1,4; 2; 3; 4; ... Následně se všechny výsledky seřadí od nejvyššího čísla po nejnižší a je vybrán takový počet nejvyšších výsledků, jaký je počet volených mandátů. (Novák, Lebeda, 2004, s. 28-34)

3.4 Koalice

Pro politickou sílu není samotný fakt zastoupení v zastupitelstvu dostačující. Pro vládnutí je obvykle nutné mít nadpoloviční většinu mandátů. Získání této většiny je v prostředí systémů poměrného zastoupení spíše výjimečné. Pro vládnutí je tedy nutné uzavřít koalici a získat tak dostatečný počet hlasů v zastupitelstvu pro vládnutí. Zákon o obcích stanovuje, že ustavující jednání zastupitelstva se musí uskutečnit nejpozději 15 dnů od vyhlášení výsledků voleb. (§91 z. 128/2000 Sb.) Tato doba je velice důležitá, protože se rozhoduje o budoucím směřování obce. Je to doba, ve které bývá uzavíráno nejvíce koaličních dohod. Koalice vznikají jak ve městech, tak i v malých obcích. Někde mohou být omezeny pouze na volbu starosty a místostarosty, případně na volbu členů rady, nebo můžou mít dlouhodobý charakter. (Balík, 2009, s. 187)

Dle Stanislava Balíka, můžeme lokální koalice rozdělit do pěti skupiny:
(Balík, 2009, s. 188-196)

- 1) Minimální vítězná koalice, je koalice umožňující získat nadpoloviční většinu hlasů v zastupitelstvu, při co nejmenším počtu koaličních partnerů. Může být ideově propojená, kdy k sobě mají jednotliví členové ideově blízko, a z pohledu ideové propojenosti bývá nejlogičtější řešením. Nebo může být ideově nepropojená, kdy koalici tvoří dvě a více stran ideově nepřibuzných, reprezentující opačné názorové póly.
- 2) Velká koalice, tu lze mezi ostatními typy koalic označit jako výjimečnou, protože není definována primárně většinově, ale ideově. Ve velké koalici spolupracují dva dominantní, ideově protikladní hráči. Rovněž je nutné, aby v opozici zůstaly alespoň dvě strany, které jsou ideově nesourodé. Velké koalice vznikají nejčastěji za účelem zvýšení podpory v legislativním tělese, zvýšením počtu členů koalice a marginalizaci opozice.
- 3) Nadměrná koalice, ta může být buď ideově propojená, nebo ideově nepropojená. Ideově propojená nadměrná koalice musí splňovat dvě důležité podmínky. Zaprvé v ní musí být přítomen alespoň jeden nadbytečný člen, bez kterého by měla koalice nadpoloviční většinu hlasů a druhou podmínkou je ideová příbuznost koaličních subjektů. Oproti tomu ideově nepropojenou nadměrnou koalici tvoří ideově vzdálení členové. Tato koalice se nachází na pomezí velké a široké koalice.
- 4) Široká koalice spojuje téměř všechnu relevantní politickou sílu, mimo tuto koalici zůstává jeden politický subjekt a to obvykle z ideologických důvodů. V této koalici musí být více členů, než je potřeba k získání nadpoloviční většiny a musí v ní spolupracovat ideologicky nesourodé politické subjekty. Snahou těchto koalic je zapojit co nejvíce subjektů do společné zodpovědnosti, nicméně existují skutečnosti, proč se jeden subjekt podílet nemůže.
- 5) Všestranná koalice, to je situace, za které se všechny relevantní politické strany podílejí na formování exekutivy a žádná veřejně neodmítá svoji participaci. V pozadí vzniku širokých a všestranných koalic lze také spatřovat vliv pojetí obce jako Gemeinschaft. Pospolitost by měla být jednotná, nenarušovaná stranickými spory, proto je důležité utvořit co nejširší koalici. Tento koncept lze často najít v pozadí procesů, které formují všestranné koalice.

3.5 Konfliktní linie

Konfliktní linie, pro které se v české literatuře vžil anglický název *cleavages*, představují střet názorů a zájmů dvou skupin. Okolo těchto skupin se mohou formovat politické subjekty, které tento problém mohou přenést na politickou úroveň. Konfliktních linií může ve společnosti existovat více a mohou se vzájemně různě prolínat a křížit. Hovořit o konfliktní linii můžeme ale pouze tehdy, když ideologický, etnický, sociální, národnostní nebo geografický problém mezi skupinami přeroste v otevřený konflikt. Tento otevřený konflikt má trvalý charakter a stává se politickým problémem, majícím zásadní vliv na formování názorů politických subjektů. V současné době lze v České republice nejčastěji pozorovat socioekonomickou konfliktní linii, tedy rozpor mezi pravicí a levicí. Přičemž s klesající velikostí obce, ztrácí tento rozpor na síle a je méně častý. Zdroj politických sporů se tak přesouvá spíše do roviny osobních vztahů, než ideologických přesvědčení. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 125-126)

3.6 Obec

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích §1)

Obec je veřejnoprávní korporací mající vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů. Obec musí také pečovat o potřeby svých občanů a o všeobecný rozvoj svého území. Rovněž musí obec při plnění svých zájmů chránit veřejný zájem. (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích §2)

Pokud má obec alespoň 3000 obyvatel, je městem, pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády na návrh obce. (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích §3)

3.7 Působnost obce

Obce vykonávají tzv. spojený model veřejné správy. To znamená, že orgány samosprávy vykonávají samostatnou působnost – samosprávu, a zároveň vykonávají přenesenou působnost – státní správu. Toto rozlišení se musí vždy dodržovat, protože

výkon přenesené působnosti spadá do kompetence obecního úřadu, nikoli pod kompetenci zastupitelstva. (Černohorský, 2010, s. 14)

3.7.1 Samostatná působnost obce

Právo na samostatnou působnost je zaručeno ústavou. Samostatná působnost je vymezena zejména zákonem o obcích. Do samostatné působnosti obce lze zařadit záležitosti, které jsou především v zájmu obce a nejsou svěřeny krajům. Praktický rozsah samosprávy závisí zejména na schopnostech zastupitelstva, výši rozpočtu obce, počtu obyvatel a jejich potřebách. (Černohorský, 2010, s. 14-15)

3.7.2 Přenesená působnost obce

Přenesenou působností se rozumí výkon státní správy, která byla státem přenesena na obce. Na výkon přenesené působnosti dostávají obce od státu finanční prostředky. Výkon státní správy funguje na základě jednotné státní správy, oproti tomu výkon samosprávy závisí na možnostech a potřebách obce. (Černohorský, 2010, s. 15)

3.8 Orgány obce

Obec, jakožto veřejnoprávní korporace, může navenek vystupovat pouze prostřednictvím svých orgánů, respektive fyzických osob. Ústava České republiky zná pouze zastupitelstvo. Ostatní orgány jako je rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány a komise, definuje zákon o obcích. (Balík, 2009, s. 67)

3.8.1 Zastupitelstvo

Zastupitelstvo je jediný orgán obce, který je zakotven v ústavě a disponuje přímou demokratickou legitimitou. Volby do zastupitelstev obcí probíhají dle zásad poměrného

zastoupení. Zastupitelstvo je voleno na dobu čtyř roků. Počet členů zastupitelstva stanovuje zákon o obcích na základě počtu obyvatel v obci (Tabulka 1). Členové zastupitelstva mají právo předkládat návrhy zastupitelstvu a dalším orgánům, jimiž jsou členy a zároveň mají právo na informace a interpelace. Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech spadajících do samostatné působnosti. Mezi důležité pravomoci zastupitelstva patří rozhodování o počtu členů rady, volba členů rady, volba starosty a místostarosty, ti musí být voleni z členů zastupitelstva. Zastupitelstvo obce může také zřizovat a rušit výbory. Jednání zastupitelstva je vždy veřejné a k přijetí usnesení, rozhodnutí nebo zvolení, je potřeba nadpoloviční počet hlasů všech členů zastupitelstva. (Balík, 2003, s. 26-28)

Tabulka 2: Počet členů zastupitelstva na počet obyvatel

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva obce
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích §68

3.8.2 Rada obce

V oblasti samostatné působnosti obce, je výkonným orgánem rada obce, která je odpovědná zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti může rada obce rozhodovat pouze v případě, stanoví-li to zákon. V obcích, kde se rada obce nevolí, jsou její pravomoci vykonávány starostou, s výjimkou věcí, které v tomto případě zákon svěřuje zastupitelstvu obce. Radu tvoří starosta, místostarosta (místostarostů může být více) a další členové jsou pak voleni z řad zastupitelů. Počet členů rady je vždy lichý a nesmí mít víc členů, než je jedna třetina počtu členů zastupitelstva. Rada města se nevolí v obcích, které mají méně než 15 členů v zastupitelstvu. Nejnižší počet členů rady obce je tedy 5, nejvyšší počet členů rady obce je 11. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 43)

Jednání rady obce se svolávají dle potřeby a tato jednání jsou neveřejná. Rada obce si může pozvat na své jednání člena zastupitelstva, který není členem rady obce, nebo i jiné osoby. Rada obce je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina jejích členů a pro přijetí rozhodnutí nebo usnesení, musí pro návrh hlasovat nadpoloviční většina všech členů rady obce. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2006, s. 49)

3.8.3 Starosta obce

Starosta zastupuje obec navenek, nemá povahu statutárního orgánu a je členem rady obce. Starosta je volen z řad zastupitelstva a zastupitelstvu se také odpovídá. Se souhlasem ředitele krajského úřadu jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu. Tajemník nesmí vykonávat funkce v politických stranách a politických hnutích a má právo účastnit se zasedání zastupitelstva i rady obce. V obcích, kde nepůsobí tajemník, zajišťuje výkon přenesené působnosti starosta. Starosta rovněž svolává a řídí zasedání rady obce a zastupitelstva. (Balík, 2003, s. 30)

Starostu zastupuje místostarosta. Starosta obce odpovídá za objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok. Odpovídá za informování občanů o činnosti obce a rovněž rozhoduje v záležitostech samostatné působnosti obce, které mu byly svěřeny radou obce. Pokud je starosta ze své funkce odvolán nebo se jí vzdá, přechází jeho pravomoci na místostarostu, až do doby, než je zvolen nový starosta. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 45-46)

3.8.4 Obecní úřad

Obecní úřad tvoří starosta, dále pak místostarosta (místostarostové), tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obecního úřadu. Starosta je v čele obecního úřadu. Rada obce může zřídit pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu odbory a oddělení, do nichž jsou začleněni zaměstnanci obce. Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada obce, pomáhá v činnosti komisím a výborům. Dále obecní úřad vykonává přenesenou působnost, dle

zákona o obcích, s výjimkou věcí, které spadají do působnosti jiného orgánu obce. (Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích §109)

3.8.5 Orgány zastupitelstva a rady obce

Rada a zastupitelstvo obce můžou zřizovat vlastní iniciativní a kontrolní orgány. Orgány, které jsou zřizované zastupitelstvem obce, se jmenují výbory. Orgány zřizované radou obce se nazývají komise. (Balík, 2003, s. 31-32)

Výbory jsou zřizovány zastupitelstvem obce. Jsou pro zastupitelstvo poradním, iniciativním a kontrolním orgánem v oblasti samostatné působnosti obce. Zřízení výborů je právem, nikoli povinností. Výjimkou tvoří výbory finanční a kontrolní, které jsou ze zákona povinné. Zastupitelstvo obce má také povinnost zřídit výbor pro národnostní menšiny, ale pouze v případě, že na území obce žije více jak 10% občanů hlásící se k jiné, než české národnosti. Za předsedu výboru nemůže být zvolen starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoba zabezpečující rozpočtové a účetní práce. (Černohorský, 2010, s. 21)

Počet členů výboru je vždy lichý. Předseda výboru je vždy volen z řad zastupitelstva, ostatní členové výboru nemusejí být členy zastupitelstva obce. Výjimku tvoří osadní výbor, jehož předseda je volen z řad členů osadního výboru. Výbory se zodpovídají ze své činnosti zastupitelstvu obce. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2006, s. 52)

Komise je poradní a iniciativní orgán rady obce a na rozdíl od výborů, mohou být komise i výkonným orgánem. V určitých věcech může starosta obce komisi svěřit výkon přenesené působnosti (po projednání s ředitelem krajského úřadu). Starosta má pravomoc zřídit zvláštní orgány obce, jako jsou komise k projednávání přestupků, komise sociálně právní ochrany dětí nebo povodňové komise. (Černohorský, 2010, s. 21-22)

Předsedou komise může být jen osoba, která prokázala odbornou způsobilost v oblasti komisi svěřené přenesené působnosti. Komise se usnáší většinou hlasů všech svých členů, ze své činnosti je odpovědná radě obce a v případně výkonu přenesené působnosti se odpovídá starostovi obce. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 49)

3.9 Analytické pojmy

3.9.1 Volatilita

Volatilita neboli index volební podpory (Pedersen volatility index), slouží pro měření přesunu volební podpory mezi jednotlivými politickými subjekty ve dvou po sobě jdoucích volbách. Vzorec pro výpočet je následující:

$$V = \frac{1}{2} \sum |P_{it} - P_{it-1}|$$

kde V určuje míru přesunu volební podpory, P_{it} je procento hlasů pro stranu i ve zkoumaných volbách a následně P_{it-1} je procento hlasů pro stranu i v předchozích volbách. Výsledky indexu jsou v procentech od 0 do 100. Pokud je výsledkem indexu 0, znamená to, že nedošlo k žádnému přesunu hlasů, mezi zkoumanými volbami, výsledky voleb jsou tedy naprosto totožné. Pokud je výsledkem indexu 100, znamená to, že v obou zkoumaných volbách dostaly hlasy naprosto jiné politické subjekty. Nízké hodnoty tedy znamenají, že došlo k malému přesunu hlasů mezi stranami, naopak vysoké hodnoty značí velký přesun hlasů mezi stranami. (Novák, Lebeda, 2004, s. 416)

Volatilita umožňuje sledovat agregované změny volební podpory. To znamená, že index volatility není schopen zachytit všechny individuální přesuny preferencí. Pokud si tedy dvě velké strany vymění navzájem ve volbách všechny své voliče, v indexu volatility se to nijak neprojeví a bude nabývat nulové hodnoty. Volatilita tedy dobře poslouží pro sledování změn stranického systému, nikoli však na posuzování chování jednotlivých voličů. (Šedo, 2011, s. 64)

3.9.2 Fragmentace

Index fragmentace systému stran (Rea index of party system fragmentation) měří pravděpodobnost, kdy dva náhodně vybraní zastupitelé či poslanci patří různým stranám. Tento index může nabývat hodnot 0, kdy jsou všichni zastupitelé členy jednoho

politického subjektu (existuje tedy jeden politický subjekt, do kterého patří všichni zastupitelé), nebo může nabývat hodnoty 1, kdy každý zastupitel je jediným představitelem své strany (čili existuje tolik politických subjektů, kolik je zastupitelů). Výsledné číslo tedy udává míru fragmentace, čím je toto číslo větší, tím je míra fragmentace vyšší a naopak. Index fragmentace vypočteme tak, že od 1 odečteme součet čtverců proporce každé strany. (Novák, 1996, s. 413)

Pokud tedy budeme mít jednu velkou stranu a dvě malé, bude index fragmentace následující:

$$1 - (0,5^2 + 0,25^2 + 0,25^2) = 0,625$$

3.9.3 Efektivní počet stran

Efektivní počet stran (Laakso/Taagepera effective number of parties), má oproti indexu fragmentace velkou výhodu a to díky tomu, že může být snáze "vizualizován", než poněkud abstraktní index fragmentace (lépe se shoduje s naším intuitivním úsudkem). Efektivní počet stran vypočteme tak, že číslo 1 vydělíme součtem čtverců proporcí každé strany zastoupené v zastupitelstvu. Pokud budou strany mít stejný počet mandátů, bude se efektivní počet stran rovnat počtu stran v zastupitelstvu. (Novák, 1996, s. 413-414)

Index efektivního počtu stran udává, obrácenou hodnotu pravděpodobnosti, že dva náhodně vybraní zastupitelé patří do stejného politického subjektu, nebo že dva náhodně vybraní voliči hlasují pro stejný politický subjekt. Pokud je v zastupitelstvu pouze jedna strana (nepluralitní systém), nabývá index hodnoty 1 (všichni zvolení zastupitelé kandidovali za stejnou stranu). Opačný pól indexu není nijak omezen. Vysoké hodnoty indexu tedy poukazují na vysoký stupeň roztržštěnosti stranického systému. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 109)

Pokud budeme mít jednu velkou stranu a dvě malé, bude efektivní počet stran následující:

$$1 : (0,5^2 + 0,25^2 + 0,25^2) = 2,67$$

3.9.4 Index plurality

Pomocí indexu plurality můžeme zjistit, zdali a jak moc je stranický systém v obci pluralitní neboli rozmanitý. Za pluralitní stranický systém můžeme označit takový systém, kde počet kandidátů převyšuje počet volených zastupitelů. V tom případě je index plurality větší než 1 a místní politické spektrum tedy lze považovat za pluralitní. Tudíž index plurality vypočítáme tak, že sečteme všechny kandidáty ve volbách a toto číslo vydělíme počtem volených míst v zastupitelstvu. Pokud index plurality nabývá hodnoty 1, znamená to, že všichni zvolení zastupitelé kandidovali za jednu jedinou stranu, nebo že voliči hlasovali pouze pro jednu kandidátní listinu. Horní hranice indexu plurality není nijak omezena a v případě, že dosahuje vysokých hodnot, znamená to, že je stranický systém v obci silně roztržštěn. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 108-113)

3.9.5 Míra personalizace

Za pomoci míry personalizace můžeme zjistit variabilitu, tedy zda voliči dávají při volbě otevřenou kandidátní listinou přednost jednotlivým kandidátům na kandidátkách, nebo jestli dávají přednost celým kandidátkám. Pro výpočet míry personalizace, neboli rozptýlenosti preferenčních hlasů, se použije variační koeficient dle následujícího vzorce:

$$\sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{\sim} (x_i - \bar{x})^2}{i_i}}$$

kde x_i je počet získaných hlasů i kandidáta, \bar{x} s čarou je průměrný počet hlasů na jednoho kandidáta a i_i je celkový počet kandidátů na kandidátní listině. Čím je výsledné číslo větší, tím je personalizace vyšší, tedy na jednotlivých kandidátkách jsou preferováni konkrétní kandidáti. A naopak, čím je výsledné číslo nižší, tím méně jsou dávány preferenční hlasy jednotlivým kandidátům a hlasy jsou dávány celým kandidátkám. (Kubálek, Bubeníček, 2012, s. 296-297)

4 Analytická část

4.1 Charakteristika obce

4.1.1 Historie

První zmínku o Libčicích lze najít v zakládací listině břevnovského kláštera a to už roku 993, v této době se o Libčicích hovoří ještě jako o Libšicích. V této listině kníže Boleslav II. věnuje ves Libčice s přilehlými lesy a poli břevnovskému klášteru. V sousedství Libšic byly na východě Letky, na západě Chejnov a na severu Dolany. Z roku 1052 pak pochází nejstarší zmínka o Letkách. Písemné prameny ze 14. století uvádí, že Libšice a Letky v té době patřili zbraslavskému klášteru. V této době byla směna pozemků mezi kláštery běžnou věcí, Lety byly v této době zbraslavskými opaty pronajímány, Libšice byly i nadále v jejich držení. (<http://www.libcice.cz>)

Libčice jsou poprvé zmíněny v zakládací listině břevnovského kláštera a to v 10. století, Chýnov je poprvé zmiňován v Dalimilově kronice a první zmínka o Letkách se datuje k roku 1052, kdy bylo v Letkách rytířské sídlo s tvrzí a dvorcem. V průběhu 16. století přešly Libčice do světských rukou a následně po bitvě na Bílé hoře byly Libčice připojeny k panství nelahozevskému. Lobkovicové pak měli Libčice ve svém držení až do roku 1848. V roce 1924 došlo k sloučení osad Libčice, Letky, Chýnov a vznikla obec s názvem Letky-Libčice. K přejmenování obce na dnešní Libčice nad Vltavou došlo v roce 1933. Městem se pak Libčice nad Vltavou stávají 16. listopadu 1948. (Strategický plán města, 2015, s. 6)

4.1.2 Vymezení území

Město Libčice nad Vltavou se nachází přibližně 10 kilometrů severně od Prahy. Libčice leží na levém břehu řeky Vltavy a jsou obklopeny svahy, které tu po celá tisíciletí vytváří řeka. Svou nadmořskou výškou 170 m. n. m. jsou Libčice nejnižší položenou obcí v okrese Praha-západ. Od roku 1850 prochází Libčicemi významný železniční koridor Praha - Děčín - Drážďany. S protějším břehem, kde leží obec Máslovice a kde prochází

významná a v letních měsících hojně využívaná cyklostezka, spojuje Libčice přívoz.
(<http://www.libcice.cz>)

Mapa 1: Mapa lokalit města Libčice nad Vltavou

Zdroj: Google.cz <www.google.cz/maps>; vlastní úprava

Město Libčice nad Vltavou se ve své činnosti řídí základní legislativní normou, kterou je zákon č. 128/200 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Město Libčice nad Vltavou spravuje své záležitosti v samostatné působnosti a zároveň vykonává státní správu v přenesené působnosti. Přenesenou působnost vykonává městský úřad v Libčicích nad Vltavou ve správních obvodech jako městský úřad (dle § 109 násl. zákona o obcích) pro území města a jeho části (Libčice, Chýnov a Letky), který je rovněž správním obvodem a to v rozsahu svěřeném obcí tímto nebo jiným zákonem. Městský úřad v Libčicích nad Vltavou rovněž vykonává přenesenou státní správu a to matričního a stavebního úřadu.
(<http://www.libcice.cz>)

4.1.3 Demografie obyvatelstva

Město Libčice nad Vltavou patří se svými 3310 obyvateli mezi nejmenší města. Počet obyvatel v Libčicích nad Vltavou se ve sledovaném období, tedy mezi roky 1994 a 2014, skoro nezměnil (Tabulka č. 3). Z údajů českého statistického úřadu lze vyčíst, že počty nově přistěhovaných obyvatel a počty obyvatel, kteří se z Libčic odstěhovali, se skoro neliší a jsou velice vyrovnané. Tento jev není u měst a obcí v pásu deseti kilometrů kolem Prahy moc častý a Libčice se tak řadí mezi několik málo obcí, kterým se vyhýbá populační boom posledních desetiletí.

Tabulka 3: Počet obyvatel v letech 1994 až 2014

Obyvatelstvo - Libčice nad Vltavou				
Rok	Počet obyvatel	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přirozený přírůstek
1994	3 177	76	65	22
1995	3 210	62	63	-11
1996	3 198	59	42	7
1997	3 222	44	63	-10
1998	3 193	57	57	-7
1999	3 186	73	49	3
2000	3 213	67	41	13
2001	3 301	98	96	-2
2002	3 301	105	102	-5
2003	3 299	52	128	4
2004	3 227	74	63	-5
2005	3 233	72	73	-4
2006	3 228	98	96	9
2007	3 239	85	87	1
2008	3 238	81	78	13
2009	3 254	91	81	21
2010	3 285	111	93	7
2011	3 271	94	84	21
2012	3 302	98	85	10
2013	3 325	88	91	-
2014	3 322	109	117	-4

Zdroj: ČSÚ; vlastní zpracování

Ačkoli se Libčice nad Vltavou nalézají nedaleko Prahy, přibližně jen 10 kilometrů od její severní hranice, nebyly ještě zasaženy developerskou vlnou nové výstavby, která v posledních desetiletích zasáhla obce v okolí, jako jsou Roztoky u Prahy, Horoměřice a Velké Přílepy, což může do značné míry vysvětlovat, proč v Libčicích nad Vltavou nemůžeme pozorovat jev výrazného nárůstu obyvatel, jako je to ve výše zmíněných obcích. I přesto, že se přirozený přírůstek pohybuje spíše v kladných hodnotách, lze v Libčicích pozorovat postupné stárnutí populace, tento nárůst průměrného věku se však nijak významně neliší od celorepublikového průměru. V dalších údajích českého statistického úřadu, které byly získány při sčítání lidu, domů a bytů v letech 2001 a 2011, lze pozorovat překvapivě vyrovnané hodnoty (Tabulka č. 4). Výrazněji se zvýšil jen počet lidí dojíždějících do zaměstnání a škol. Na tomto nárůstu se ale dle dostupných údajů nejvíce podílejí žáci, studenti a učni. Nelze tedy říci, že by místní obyvatelé začali více dojíždět za prací mimo obec.

Tabulka 4: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 a 2011

Sčítání lidu 2001 a 2011 - Libčice nad Vltavou		
Rok	2001	2011
Obyvatelstvo celkem	3302	3255
Věk 0 - 14	579	490
Věk 15 - 64	2274	2283
Věk 65 a více	444	474
Průměrný věk	38,2	40,3
Ekonomicky aktivní celkem	1790	1681
Zaměstnaní	1663	1563
Nezaměstnaní	127	118
Ekonomicky neaktivní celkem	1480	1431
Důchodci	628	622
Žáci, studenti, učni	554	446
Ostatní	298	363
Vyjíždějící do zaměstnání a škol celkem	946	1050
Vyjíždějící do zaměstnání	776	784
Vyjíždějící do škol	190	266

Zdroj: ČSÚ; vlastní zpracování

4.1.4 Občanská vybavenost

V Libčicích nad Vltavou je mateřská škola, kterou se město chystá částečně zrekonstruovat a rozšířit její kapacitu. Rovněž se zde nalézají jedna devítiletá základní škola a také škola umělecká. Základní škola v současné době rekonstrukcí již prochází a to jak budova školy, tak přilehlá zahrada. Do budoucna mají zastupitelé v plánu schválit i rekonstrukci střechy, s případnou půdní vestavbou.

V Libčicích je rovněž spousta spolků. Respondenti nejčastěji hovořili o sboru dobrovolných hasičů, které mají Libčice hned dva, rovněž byl často zmiňován spolek Malina pro rodiče s dětmi. Všichni respondenti se také zmiňovali o sportovních spolcích, jako jsou Sokol, fotbalový tým, tenis, box či házenkářský tým. V kultuře byl nejčastěji zmiňován spolek Loď - libčického divadla. Bohužel Libčice nemají vlastní kulturní dům, stará budova libčického kulturního domu je v soukromých rukou, není v dobrém technickém stavu a už nevyhovuje dnešním potřebám. Město mělo v minulosti snahu budovu odkoupit, ale jak řeklo několik respondentů, bylo to za tak vysokou cenu a za takových podmínek, že to na zastupitelstvu neprošlo. Velká část akcí se tedy odehrává v areálu místního koupaliště, které je mezi místními obyvateli velice oblíbené.

Z historických památek nalezneme v Libčicích evangelický kostel církve Českobratrské z roku 1863 a katolický kostel sv. Bartoloměje z roku 1766. Na severu Libčic se pak na kopci nalézají zřícenina hradu Liběhrad, jejíž vznik historikové odhadují někdy mezi 11. a 12. stoletím, dle některých pramenů až mezi 13. a 14. stoletím. Tato zřícenina hradu rovněž propůjčila svůj název jednomu z libčických sdružení nezávislých kandidátů.

V minulosti byla pro město velice důležitá šroubárna, která zaměstnávala velkou část místních obyvatel, bohužel na konci devadesátých let byla výroba značně utlumena a většina lidí propuštěna. V minulosti se v Libčicích vyráběly také cihly a střešní krytina. V současné době polovina ekonomicky aktivních obyvatel města dojíždí za prací do Prahy a to převážně vlakem. Železniční doprava je pro Libčice velice důležitou, je to velice rychlá spojnice s Prahou a Kralupy nad Vltavou. Cesta vlakem z Libčic nad Vltavou do Prahy na Masarykovo nádraží trvá 28 minut, v Kralupech je pak vlak za pouhých 8 minut.

Do budoucna by radnice chtěla domluvit nové prostory pro služebnu policie České republiky a to hlavně z důvodu udržení policie ve městě, aby nemusela vynakládat

prostředky na městskou policii. Město by rádo na svém území vybudovalo kamerový systém, který by zvýšil bezpečnost ve městě. Rovněž by radnice chtěla vyřešit problém s chybějícími prostory pro konání kulturních akcí. V plánu je i výstavba zdravotnického zařízení a hospice soukromým investorem, kterému město prodalo pozemky, dle některých respondentů značně nevýhodně a pod cenou. Do budoucna je počítáno i s novou zástavbou v obci.

4.2 Libčické politické subjekty

Proces utváření místního stranického systému v Libčicích nad Vltavou vykazuje určitá specifika, vycházející z místních podmínek a problémů. V posledních volebních obdobích lze sledovat i současný všeobecný trend v komunální politice a tím je hlavně odklon od velkých politických stran k lokálním sdružením nezávislých kandidátů. I když v tomto směru je situace v Libčicích nad Vltavou poněkud více specifická a stranický systém v obci doznal od roku 1994 mnohých změn.

4.2.1 Charakteristika politických subjektů

Následující stručná deskripce charakteristik jednotlivých volebních stran vychází z volebních programů, které jednotlivé strany a uskupení prezentují na svých webových stránkách a zároveň je tato deskripce doplněna o další myšlenky a postoje od jednotlivých respondentů a zástupců těchto subjektů. Kromě níže uvedených politických subjektů se v devadesátých letech objevila v zastupitelstvu města společně s ODS i politická strana KSČM. Ve volbách v roce 2010 se pokoušelo získat mandáty v zastupitelstvu města i sdružení Volba pro město Libčice, nicméně ve volbách toto sdružení neuspělo a jeho členové se v místním politickém dění již dále neangažovali.

SNK Liběhrad Toto sdružení nezávislých kandidátů se v Libčicích poprvé objevuje ve volbách v roce 2006. Hned v těchto prvních volbách získává 10 mandátů, poráží dosud vládoucí ODS a ujímá se vlády na radnici. Liběhrad vyhrává i následující volby v letech 2010 a 2014. Nicméně z dostupných dat českého statistického úřadu lze

pozorovat, že jeho oblíbenost mezi voliči v Libčicích postupně mírně klesá (Tabulka č. 5). Liběhrad se profiluje jako občanské sdružení mající dlouholetou historii, původně jako dělnický osvětový spolek, který dostal jméno podle kopce nad městem. Dnešní Liběhrad vznikl v roce 2006 na základě aktivity pěti libčických občanů. Jeho cílem je zlepšování kvality života ve městě a podpora nejrůznějších společenských aktivit. Rovněž se zaměřují na dokončení rekonstrukce komunikační infrastruktury a na zhodnocení městského majetku. (<http://www.libehrad.cz>)

Libčický občanský spolek LOS Je v Libčicích nad Vltavou novým politickým uskupením, které se na politické scéně v obci objevuje v posledních volbách. Nicméně, někteří členové tohoto sdružení, mají již zkušenosti z předchozích volebních období, kdy kandidovali za jiné politické subjekty. Spolek LOS se do značné míry vymezuje proti současnému vedení obce a hlásá, že sdružuje skupinu lidí, kterým není lhostejný osud města. U založení tohoto spolku stáli lidé, kteří mají, podle tohoto spolku, za sebou spoustu rozmanitých a úspěšných projektů "*zlaté éry*" Libčic v letech 2006 až 2010. Na svých webových stránkách poukazují na skutečnost, že někteří členové již v minulosti kandidovali na kandidátní listině Liběhradu a to v roce 2006. Rovněž uvádějí, že mnozí jejich členové v následujících volbách v roce 2010, kandidovali jako nezávislí za TOP 09. Nicméně krátce po volbách vznikla v Libčicích místní buňka TOP 09, která se od nich distancovala. Založili tedy vlastní organizaci, Libčický občanský spolek LOS, se kterým kandidovali v posledních volbách v roce 2014. Upozorňují, že nejsou spolkem aktivní odvety, nýbrž racionální úvahy. Jejich cílem je moderní a přátelské město s radnicí, která svým profesionálním řízením vytváří zázemí pro příjemný a tvůrčí život v obci. Chtějí, aby do obce přišel nový život, mladí lidé a aby se město vymanilo z jakési izolovanosti, kdy o něm nikdo neví. Rovněž by se rádi zaměřili na získávání dotací, o které v současné době město nežádá, protože to prý na radnici neumí. V neposlední řadě je jejich snahou vést město tak, aby nemovitosti místních obyvatel získávaly na své hodnotě. (<http://libcickekrizovatky.cz>)

ODS Místní organizace ODS je v zastupitelstvu nepřetržitě už od voleb v roce 1994 a je tak nejdéle fungujícím a nejstálejším politickým uskupením v Libčicích. Na výsluní byla strana v průběhu 90 let a na přelomu tisíciletí. Zlom nastal v roce 2006, kdy

doplatila na neshody uvnitř své místní buňky a také na sílicí nevoli mezi lidmi, vůči působnosti ODS na parlamentní úrovni. Nově vzniklé sdružení nezávislých kandidátů v Libčicích tak v tomto roce odsouvá místí organizaci ODS do opozice. V následných volbách ODS kandiduje společně s nezávislými kandidáty. Volební program této strany je velice propracovaný, obsáhlý a snaží se zahrnout velké množství místních problémů a potřeb místních obyvatel. Do jisté míry odráží celorepublikový program strany, nicméně pojmenovává konkrétní místní problémy, jako je transparentnost výběrových řízení, kvalitní dokumentace k projektům, využívání dotací, lepší atmosféra na radnici a to zejména mezi jednotlivými politickými uskupeními. Dále uvádějí, že se nebudou bát spolupracovat s okolními obcemi v regionu, nebudou se bát říci si o finanční podporu Evropské unie, státu či kraje, pro uskutečnění projektů, které by zlepšili život v obci. V závěru pak vyzdvihují vstřícné a přátelské vedení města, reprezentované slušnými lidmi, kteří budou svědomitě prosazovat zájmy města a všech jeho občanů. (<http://www.libcice2018.cz>)

TOP 09 Místní organizace TOP 09 se v Libčicích poprvé objevuje ve volbách v roce 2010, kdy za ní kandidují nezávislí kandidáti bez politické příslušnosti, nikdo z kandidujících tedy nebyl členem TOP 09. Nedlouho po volbách vzniká v Libčicích oficiální místí buňka TOP 09, která se od těchto lidí distancuje a následně kandiduje ve volbách 2014. Volební program této strany je rovněž velice podrobně propracován. Zaměřuje se na zlepšování vztahů mezi občany, chtějí občany města spojovat, ne rozdělovat. Slibují, že se zasadí o zpracování plánu na rozvoj města, aby se každý mohl dozvědět o budoucím směřování města. Mezi své priority řadí lepší využití dotací z Evropské unie, vlády a kraje a to zejména na nové sportoviště, revitalizaci veřejných prostranství, vybudování cyklostezky a opravu místních památek. Dále chtějí zkvalitnit školství, vyřešit problémy s parkováním, zasadit se o vzhled města a lepší kulturní život. V neposlední řadě zmiňují navázání spolupráce s partnerskými městy v zahraničí. Tento poslední bod je velice zajímavý, protože Libčice nad Vltavou v minulosti partnerské město již měly, nicméně jak uvedl jeden respondent, díky svému nezájmu a nechuti o něj přišly. (<http://libcice-top09.cz>)

ANO 2011 Tato místní organizace strany ANO 2011 se v Libčicích objevuje těsně před volbami v roce 2014. Stejně jako kandidátka TOP 09, je i tato složena převážně z nových lidí, kteří v komunální politice nemají nějaké výraznější zkušenosti. V současné době (leden 2016), nejsou na webových stránkách krajské ani regionální organizace strany ANO 2011, žádné informace o místní buňce ANO 2011 v Libčicích nad Vltavou. Dle několika respondentů byla místní buňka strany ANO 2011 založena čistě účelově, stejně jako buňka TOP 09. Na internetu v současné době (leden 2016) není dohledatelný žádný volební program této místní buňky. Nicméně dle informací od respondenta, strana ve svém volebním programu hlásala více méně to samé, jako ostatní politické subjekty v Libčicích a ničím nevyčnívala.

4.3 Lokální stranický systém

4.3.1 Volební podpora v letech 1994 až 2014

Zajímavostí stranického systému v Libčicích nad Vltavou je skutečnost, že v období od roku 1994 do voleb v roce 2006 se ve zdejším stranickém systému nacházely pouze dvě politické strany (Tabulka č. 5). Pouze ve volbách v roce 1998 kandidovala do zastupitelstva i třetí politická strana, ČSSD. Nicméně v těchto volbách se jí podařilo získat pouze jeden mandát, a tak v dalších volbách již nekandidovala. Po celou tuto dobu se dá politická situace ve městě Libčice nad Vltavou označit jako vláda jedné strany, protože vládu držela pevně ve svých rukou místní ODS, s výraznou převahou počtu hlasů v zastupitelstvu. Rovněž v této době nedocházelo k přesunům kandidátů mezi stranami a i složení zastupitelstva a jednotlivých kandidátek bylo poměrně stabilní a k obměnám na kandidátkách docházelo převážně na nižších pozicích. Stranický systém v Libčicích se v této době určitě dá označit za velice konzervativní, bez výraznějších změn jak v personálním složení, tak v celkovém vývoji místní komunální politiky.

Tabulka 5: Kandidátní listiny a získané mandáty ve volbách 1994 až 2014

Získané mandáty - volby 1994 - 2014						
Kandidátní listiny	1994	1998	2002	2006	2010	2014
KSČM	4	3	2	-	-	-
ČSSD	-	1	-	-	-	-
ODS	11	11	13	5	-	-
SNK "Liběhrad"	-	-	-	10	8	7
Volba pro město Libčice	-	-	-	-	0	-
Sdružení ODS a NK	-	-	-	-	4	2
TOP 09	-	-	-	-	3	-
Libčický občanský spolek LOS	-	-	-	-	-	4
ANO 2011	-	-	-	-	-	1
TOP 09 Libčice nad Vltavou	-	-	-	-	-	1

Zdroj: ČSÚ; vlastní zpracování

Výrazná změna přišla s volbami v roce 2006. V průběhu volebního období 2002 až 2006 narůstaly uvnitř strany neshody ohledně způsobu řízení a směřování obce, kdy se zastupitelstvo údajně dostatečně nezabývalo některými problémy trápící obec. Dle respondenta to byl zejména neuspokojivý stav místních komunikací a způsob vedení radnice, který respondent označil za *"despotickou vládu"*. Před volbami v roce 2006 se tedy zformovalo nové sdružení nezávislých kandidátů kolem bývalého nezávislého kandidáta za ODS, pana Ing. Bartoše a hned v prvních volbách drtivě zvítězilo nad dosud neotřesitelně vládoucí ODS. Tato změna znamenala, dle všech respondentů, velké *"zeměřesení"* na radnici. Lidé, kteří vládli městu po tři volební období, byli rázem odsunuti do opozice a jejich vliv na chod zastupitelstva a celé obce byl rázem minimální. To se bohužel neobešlo bez emocí, a jak uvedli někteří respondenti, neobešlo se to ani bez zbytečných *"naschválů"*. Respondenti se nejčastěji zmiňovali o počítači na městském úřadě, který byl při předávání novému vedení města smazán. Městský úřad tak přišel o elektronickou formu nejrůznějších dokumentů, jako jsou zápisy z jednání zastupitelstva a rady města. Druhá strana sporu se obhajovala, že k žádnému poškození obce nedošlo, že šlo pouze o materiály spadající pod *"know-how"* minulého vedení obce a že *"Všechny zápisy ze zasedání zastupitelstva a rady mají přece na papíře, v tištěné podobě."* Starostou se po těchto volbách stal pan Ing. Bartoš.

Další změny nastaly při volbách v roce 2010. Ve snaze udržet se v zastupitelstvu i v době, kdy celorepublikově klesá oblíbenost velkých politických stran v komunální

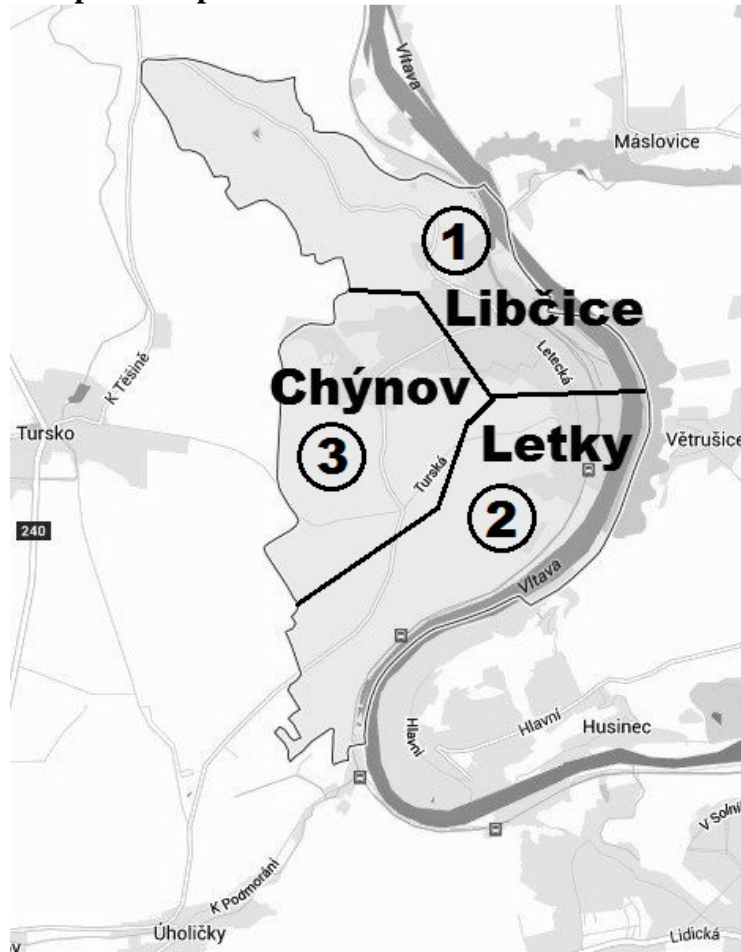
politice, vzniká sdružení ODS a nezávislých kandidátů. Tato změna se dle respondentů osvědčila, takže toto sdružení ODS a nezávislých kandidátů se ucházelo o přízeň voličů i v následujících volbách v roce 2014. V roce 2010 se také nově v Libčicích objevuje TOP 09. Tato místní buňka se objevuje za tichého souhlasu regionální TOP 09 a to přesto, že žádný z kandidátů na kandidátní listině není členem této strany. Straně se daří svým způsobem "svést" na celorepublikové vlně oblíbenosti strany TOP 09 a získává v zastupitelstvu tři mandáty. Tyto skutečnosti částečně oslabují vládnoucí pozici sdružení nezávislých kandidátů Liběhrad, nicméně i tak si Liběhrad udržuje nadpoloviční většinu v zastupitelstvu.

Volby v roce 2014 přinesly další změny. Kromě již zavedené ODS a sdružení nezávislých kandidátů Liběhrad, do zastupitelstva kandidoval nově i Libčický občanský spolek LOS, rovněž se v těchto volbách objevuje v Libčicích místní organizace strany ANO 2011 a "nově" i strana TOP 09, která však již oficiálně spadá pod regionální buňku TOP 09 a s původní stranou, která kandidovala do voleb v roce 2010, má společný jen název. Mohlo by se zdát, že po posledních volbách v roce 2014 nastanou nějaké větší změny. Změny se sice nějaké udály, ale dle respondentů byly spíše "*kosmetické*". Sdružení nezávislých kandidátů Liběhrad sice ztratilo většinu v zastupitelstvu, ale za pomoci koaliční dohody s ANO 2011 a TOP 09 dále "*neohroženě vládnou radnici*" v Libčicích nad Vltavou.

4.3.2 Územní volební podpora

Volby v Libčicích nad Vltavou probíhají ve třech volebních okrscích, hranice jednotlivých okrsků jsou přibližně vyobrazeny na mapě č. 2. Jedná se o volební okrsky městských částí Libčice, Letky a Chýnov. K výraznějším změnám ve voličské podpoře jednotlivých stran dochází zejména v posledních volbách v roce 2014, ale také ve volbách v roce 2010, kdy se počet kandidujících stran postupně rozrůstá ze dvou, až na pět. Pro lepší představu o volební podpoře jednotlivých politických subjektů v Libčicích v jednotlivých volebních okrscích bylo použito grafické znázornění a to na mapě č. 3 a 4. Toto grafické znázornění voličské podpory v jednotlivých okrscích v letech 2010 a 2014, vychází z dat Českého statistického úřadu (Tabulka č. 6).

Mapa 2: Mapa volebních okrsků v Libčicích

Zdroj: Google.cz <www.google.cz/maps>; vlastní úprava dle (Kubálek, Bubeníček, 2012 s. 288)

Podíváme-li se na volební výsledky voleb v roce 2010 v jednotlivých volebních okrscích (Tabulka č. 6) zjistíme, že podpora jednotlivých stran ve všech volebních okrscích je velice vyrovnaná a rozdíly jsou v řádech jednotek procent. Z výpovědí respondentů je patrné, že lidé se spíše zaměřují na volební stranu jako takovou, protože všechny politické subjekty mají do značné míry podobné volební programy a žádný z politických subjektů v Libčicích se více nezaměřuje na problémy trápící konkrétní městskou část, tyto názory korespondují s výsledky voleb v jednotlivých okrscích.

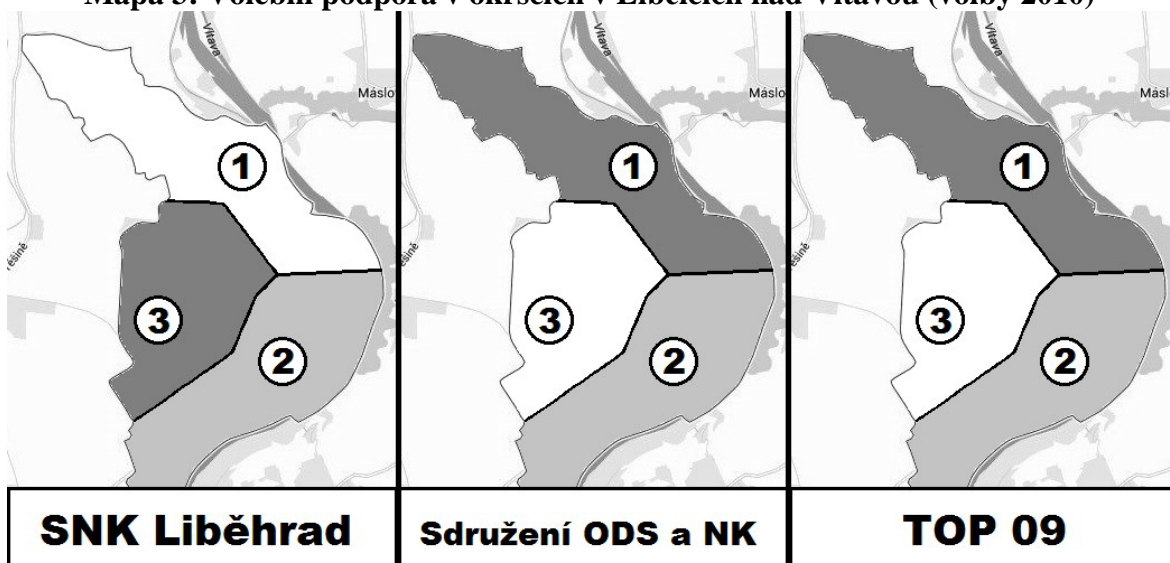
Tabulka 6: Voličská podpora ve volebních okrscích (volby 2010 a 2014; v %)

Okrsek	Volby 2010			Volby 2014		
	1	2	3	1	2	3
Liběhrad	48,66	50,86	55,06	41,91	45,66	44,74
ODS a NK	26,06	24,48	23,80	12,69	12,50	10,77
TOP 09	22,09	20,42	18,21	7,10	8,74	14,70
LOS	-	-	-	31,96	26,78	20,12
ANO 2011	-	-	-	6,35	6,32	9,66

Zdroj: ČSÚ; vlastní zpracování

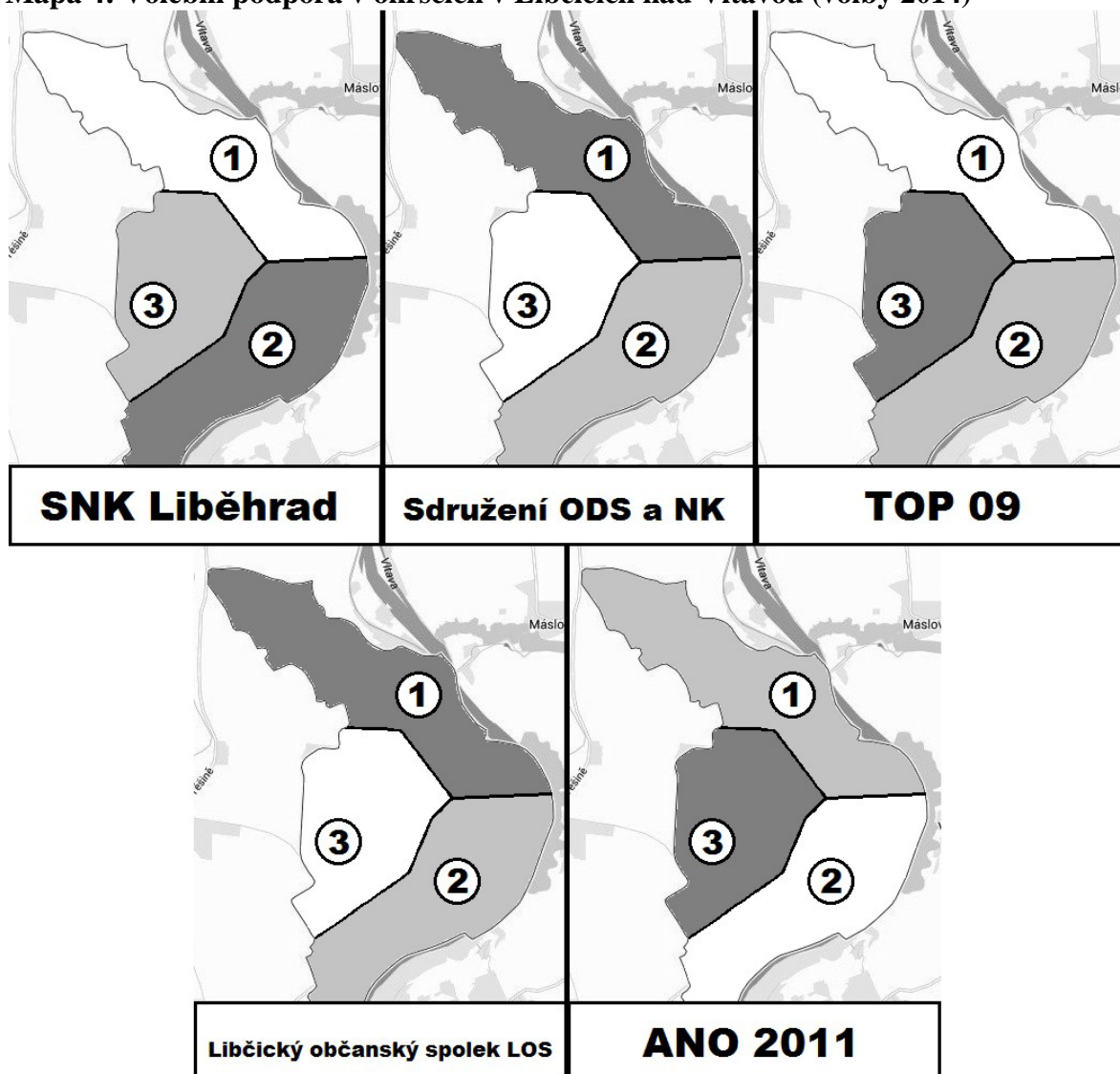
Z pohledu Libčic nastaly výraznější změny voličské podpory stran ve volebních okrscích ve volbách v roce 2014. Důvodem těchto změn je několik. V těchto volbách poprvé kandiduje do zastupitelstva nové a ve městě teprve druhé sdružení nezávislých kandidátů Libčický občanský spolek LOS. Za který kandidovali už voličům známí lidé, kteří byli v minulém volebním období již v zastupitelstvu města a kteří pro sebe získali velké procento hlasů. Dalším důvodem je kandidatura strany ANO 2011, která byla v době voleb značně populární a z této popularity se snažila těžit. Rovněž nově založená místní buňka TOP 09 se snažila těžit ze své celorepublikové oblíbenosti mezi voliči. Vstup těchto hráčů na libčické komunální politické pole, značně oslabil zejména ODS a sdružení nezávislých kandidátů Liběhrad. Nejvíce pak ztratily tyto strany ve volebním okrsku číslo 3, kde nejvyšší zisk slavily nové a všeobecně populárnější strany TOP 09 a ANO 2011.

Mapa 3: Volební podpora v okrscích v Libčicích nad Vltavou (volby 2010)

Zdroj: Google.cz <www.google.cz/maps>; vlastní úprava dle (Kubálek, Bubeníček, 2012, s. 291)

Mapa 4: Volební podpora v okrscích v Libčicích nad Vltavou (volby 2014)

Zdroj: Google.cz <www.google.cz/maps>; vlastní úprava dle (Kubálek, Bubeníček, 2012, s. 291)

Výše volební podpory jednotlivých stran ve volebních okrscích, byla určena podle procentuálního počtu hlasů, které zde jednotlivé strany získaly. Na mapě č. 3 je vyobrazena volební podpora v jednotlivých okrscích pro volby v roce 2010, mapa č. 4 potom reprezentuje výsledky voleb v roce 2014. Z dlouhodobého pohledu má stálou voličskou základnu ODS, ve střednědobém pohledu pak lze hovořit i o voličské podpoře sdružení nezávislých kandidátů Liběhrad. Ostatní politické subjekty v Libčicích vznikly během posledních dvou volebních období a částečně míchají s voličskou podporou v jednotlivých okrscích. Na mapě č. 3 a 4 můžeme vidět vyznačené okrsky, kde mají strany největší voličskou podporu (tmavá barva) a okrsky, kde mají druhou největší voličskou podporu

(světlá barva), bílou barvou jsou pak vyznačeny okrsky s nejnižší voličskou podporou. V návaznosti na data z Českého statistického úřadu (Tabulka č. 6) lze konstatovat, že volební podpora jednotlivých stran, které kandidovaly ve volbách v roce 2010 i 2014, ve všech volebních okrscích klesla a to o více než 10%. Tento pokles ve všech okrscích má na svědomí nové sdružení nezávislých kandidátů Libčický občanský spolek LOS. Na výraznějším poklesu získaných hlasů Liběhradu a částečně ODS ve volebním obvodu číslo 3 mají hlavní podíl strany TOP 09 a ANO 2011, které tu získali výrazně více hlasů, než v okrscích 1 a 2.

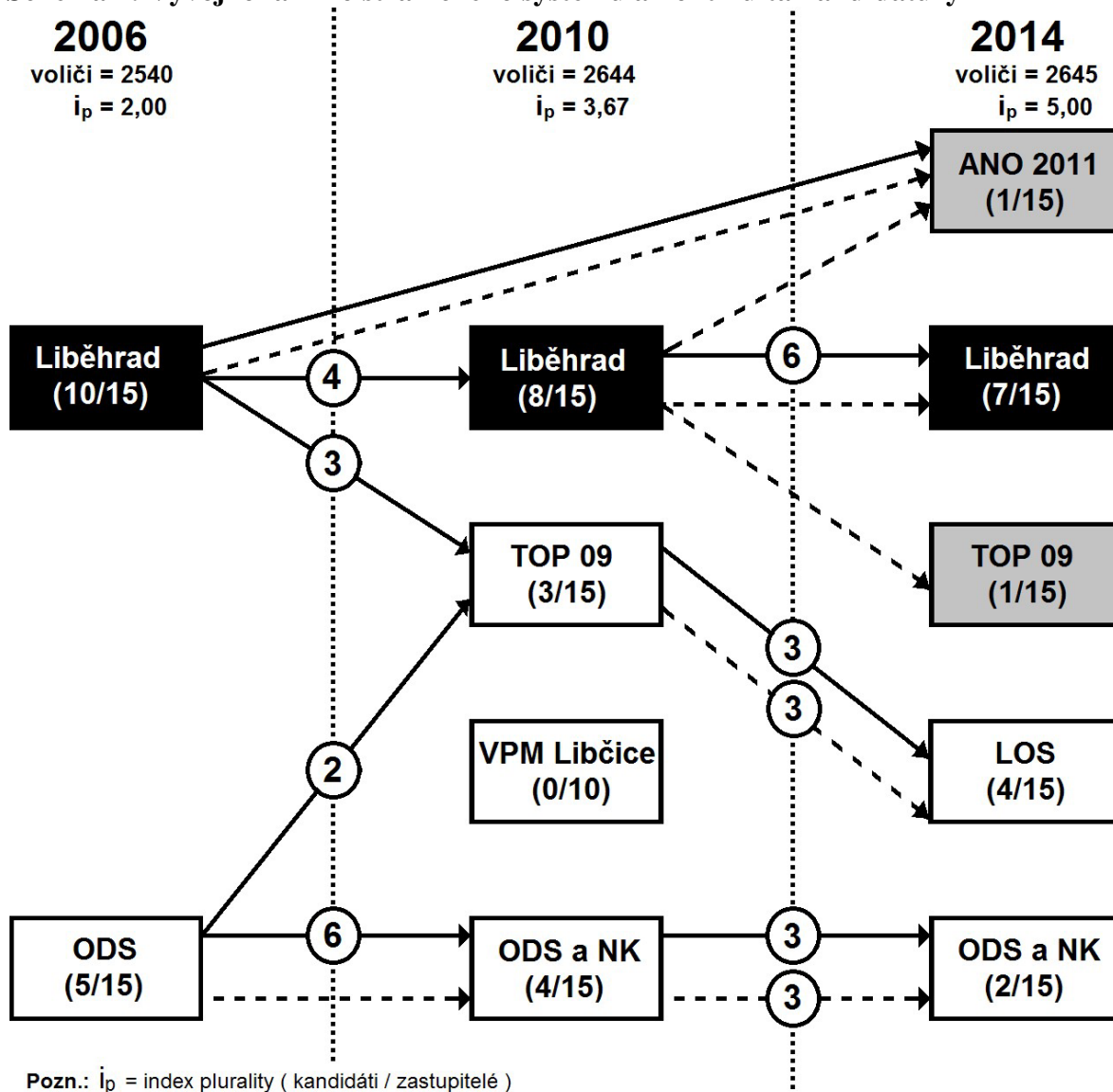
Mapy č. 3 a 4 poodkrývají zajímavou věc, na kterou mě upozornilo hned několik respondentů. Voličská podpora v jednotlivých okrscích se u sdružení ODS a NK prakticky nezměnila. Stejně tak můžeme vyčíst, že podpora v okrscích se nezměnila ani u původní TOP 09, která se ve volbách v roce 2014 transformovala do Libčického spolku LOS. Změna ale nastává u sdružení nezávislých kandidátů Liběhrad, které ve volbách v roce 2014 výrazně oslabilo v okrsku číslo 3 a zároveň i ve zbylých dvou okrscích. Oproti tomu nově vzniklá místní buňka TOP 09 a ANO 2011 získaly nejvíce hlasů právě v okrsku číslo 3. Jednu z možných příčin mi sdělili sami respondenti. Dle jejich tvrzení byly místní buňky stran TOP 09 a ANO 2011 účelově založeny, jen pro potřeby těchto voleb, aby si současné vedení města udrželo nadpoloviční většinu v zastupitelstvu obce. Toto tvrzení respondenti dokládali řadou "důkazů", jako jsou majetkově právními vztahy, kdy jednotlivý kandidáti jsou jednateli, majiteli a podílníky té jedné samé společnosti a dalšími vazbami, které jsou však neprokazatelné a jen v rovině spekulací.

4.3.3 Vývoj lokálního stranického systému

Ve schématu č. 1 nalezneme u každé kandidátní listiny počet mandátů, které příslušný politický subjekt v těchto volbách získal, a také zde nalezneme údaj o počtu kandidátů na kandidátní listině. Černou barvou jsou poté označeny kandidátní listiny, které v příslušném volebním období obsadily pozici starosty města. Šedou barvou jsou vyznačeny politické subjekty, které byly součástí koalice. Vyznačené šipky naznačují kontinuitu kandidatury kandidátů a uvádějí počet kandidujících kandidátů. Pokud není u přesunu uveden počet, jednalo se právě o jednoho kandidáta. Typ spojové čáry pak určuje význam postavení tohoto kandidáta. Pokud tento kandidát nezískal žádný mandát

ani v jedněch po sobě jsoících volbách, potom je tento přesun vyznačen přerušovanou čarou. Pokud tento kandidát získal alespoň jeden mandát, potom je tento přesun vyznačen plnou čarou. Pro jednotlivé volby schéma č. 1 uvádí rovněž počet oprávněných voličů a index plurality, který představuje počet kandidátů připadající na jedno zastupitelské křeslo.

Schéma 1: Vývoj lokálního stranického systému a kontinuita kandidatury

Pozn.: i_p = index plurality (kandidáti / zastupitelé)

Zdroj: ČSÚ; vlastní úprava dle (Kubálek, Bubeníček, 2012, s. 292)

Ze schématu č. 1 je na první pohled patrné, že z pohledu Libčic mají největší stabilitu členské základy etablované strany, jako jsou ODS a Liběhrad. Schéma č. 1 nám také ukazuje, k jakému přesunu došlo mezi stranou TOP 09, kandidující ve volbách 2010 a Libčickým občanským spolkem LOS, kandidujícím ve volbách 2014. U této kandidátky v rámci Libčic lze rovněž hovořit o jakési stabilitě členské základny, i když byli nuceni v roce 2014 kandidovat za jiné politické uskupení. Ze schématu č. 1 je evidentní, že k přesunům kandidátů mezi jednotlivými politickými subjekty v Libčicích průběžně dochází. Rovněž jsou patrné rozdíly v přesunech mezi jednotlivými volbami.

Při prvním pohledu do schématu č. 1 nás může napadnout, že ve volbách v roce 2014 byla výrazně nižší izolovanost stran, čili že počet příchozích kandidátů z jiných stran byl výrazně vyšší než v předchozích volbách. Nicméně když z těchto přesunů vyškrtáme přesun kandidátů od TOP 09 k Libčickému občanskému spolku LOS, který byl svým způsobem vynucen vzniklou situací popsanou výše, zjistíme, že míra izolovanosti stran zůstává přibližně na stejné úrovni, jako v předchozích letech.

Na jednotlivých přesunech jsou zároveň vidět rozdíly mezi přesuny ve volbách v roce 2010 a 2014. Zatím co ve volbách v roce 2010 došlo k přesunu více kandidátů od obou etablovaných stran do nově vzniklé strany TOP 09, v následujících volbách v roce 2014 došlo hlavně k přesunu jednotlivců a to pouze ze sdružení nezávislých kandidátů Liběhrad do nově vzniklých stran TOP 09 a ANO 2011. Tyto přesuny kandidátů rovněž nahrávají spekulacím respondentů, že tyto dvě strany byly údajně založeny účelově, pro potřeby těchto voleb, aby si vedení města udrželo své pozice i v dalším volebním období.

Stranický systém v Libčicích nad Vltavou je charakteristický nízkou mírou plurality kandidujících politických subjektů. Počet kandidujících volebních stran je ve sledovaných volbách let 1994 až 2014 nižší, než v obcích podobné velikosti v okolí Prahy. Výjimku mohou tvořit poslední volby v roce 2014, kdy do zastupitelstva města kandidovalo pět politických subjektů. Tento počet se již blíží průměru, který mají i jiné obce této velikosti v okolí Prahy. Pokud bychom však pracovali se spekulacemi některých respondentů, že politické strany kandidující nově ve volbách 2014 jsou jen vedlejším produktem, účelově založeným jednou z etablovaných stran v Libčicích, potom bychom mohli považovat tuto míru plurality za nízkou i ve volbách v roce 2014. S výjimkou voleb v roce 2010, kdy do zastupitelstva města neúspěšně kandidovalo uskupení Volba pro město

Libčice, získali všechny kandidující politické subjekty alespoň jeden mandát v zastupitelstvu obce.

Tabulka č. 7 prezentuje základní statistiky libčických komunálních voleb. Z první části tabulky můžeme vyčíst, že pokud hovoříme o nárůstu počtu oprávněných voličů, jedná se pouze o jednotky procent. To však neplatí to pro volby v roce 2006, kdy počet voličů dokonce klesl a poslední volby v roce 2014, kdy počet oprávněných voličů stoupl pouze o jednoho voliče. Tento spíše setrvalý stav počtu voličů, není moc typický pro obce této velikosti v okolí Prahy a Libčice jsou tak trochu výjimkou. Mezi lety 1994 a 2002 lze pozorovat postupně klesající volební účast voličů, dle respondentů zapříčiněnou *"strnulostí politického vývoje v obci"*, kdy do zastupitelstva kandidovaly, s výjimkou voleb v roce 1998, pouze dvě politické strany. Změna nastala až ve volbách v roce 2006, kdy sice opět kandidovaly do zastupitelstva pouze dva politické subjekty, nicméně místo strany KSČM do zastupitelstva města kandiduje nově sdružení nezávislých kandidátů Liběhrad, což bylo respondentem označeno jako *"živá voda"* pro místní politický život v obci a volební účast se zvýšila více než o 10 %. Pokud bychom chtěli hledat nějaké projevy nově příchozích obyvatel do politické angažovanosti, tak bychom je v Libčicích nad Vltavou nenašli a to zejména díky faktu, že nově příchozích obyvatel v Libčicích je velice málo. Nově příchozí jsou tak postupně plně integrováni do místního politického dění mezi místní obyvatele a nemají tak potřebu zakládat nové politické subjekty podporující právě skupiny nově přistěhovaných obyvatel. Navíc volební programy jednotlivých politických subjektů v Libčicích nad Vltavou jsou velice široce zaměřené na podporu všech obyvatel a jsou poměrně pestré.

Tabulka 7: Základní statistiky libčických voleb 1994 - 2014

Volební rok	1994	1998	2002	2006	2010	2014
Počet voličů	2319	2441	2568	2540	2644	2645
Nárůst počtu voličů	-	+5,3%	+5,2%	-1,1%	+4,1%	+0,0%
Volební účast	60,3%	45,6%	42,0%	52,4%	52,8%	52,8%
Počet parlamentních stran	2	3	2	1	3	3
- Parlamentní strany	2	3	2	1	2	3
- SNK	0	0	0	1	1	2
Kandidáti bez pol. příslušnosti	46,7%	37,8%	50,0%	83,3%	89,1%	80,0%
Hlasy pro 2 největší strany	100%	91,9%	100%	100%	76,3%	70,6%
Propadlé hlasy	0,0 %	0,0%	0,0%	0,0%	5,1%	0,0%
Pluralita	2,00	3,00	2,00	2,00	3,67	5,00
Fragmentace	0,40	0,46	0,28	0,47	0,63	0,71
Efektivní počet stran - hlasy	1,67	1,83	1,39	1,88	2,71	3,40
Efektivní počet stran - mandáty	1,64	1,71	1,30	1,80	2,52	3,17
Volatilita	-	8,0	10,8	53,9	23,7	30,0
Selekce: TOP 09 (2010) = LOS	-	8,0	10,8	53,9	23,7	23,8
Selekce: účast v obou volbách	-	4,0	6,79	22,5	11,8	15,3
Selekce: parlam. x lokální strany	-	-	-	- 62,8	+ 7,9	- 15,6

Zdroj: ČSÚ; vlastní zpracování dle (Kubálek, Bubeníček, 2012, s. 294)

Zvýšený počet kandidujících volebních subjektů se zejména v posledních dvou volbách promítl do fragmentace formátu stranického systému. Naznačuje to míra plurality, vyjádřená počtem kandidátů na jedno zastupitelské křeslo, která se zvýšila ve volbách v roce 2010, kdy kandidovaly 4 volební strany a ve volbách v roce 2014, kdy kandidovalo 5 volebních stran. Postupně se míra plurality zvýšila v obou volbách přibližně o jeden a půl bodu. Index efektivního počtu stran pak podává stejné výsledky a to jak na volební úrovni (hlasy), tak i na úrovni zastupitelstva města (mandáty). V případě fragmentace na volební úrovni můžeme pozorovat mírnou destabilizaci stranického systému a to zejména v posledních dvou volbách, kdy lze hovořit o zvýšené politické fragmentaci. Z pohledu zastupitelstva města se pak fragmentace v posledních dvou volbách rovněž zvýšila a to hlavně v důsledku odlivu voličů od etablovaných stran k nově založeným politickým subjektům kandidujícím zejména ve volbách v roce 2014. Pro potvrzení teze o destabilizaci stranického systému, je vhodné analyzovat voličské chování. Voličské chování můžeme analyzovat například za pomoci volatilty. Míra volatilty měřená Pedersenovým indexem volatilty, spočívá v součtu absolutních rozdílů procent hlasů

jednotlivých politických subjektů v po sobě jdoucích volbách a dělený hodnotou dvě. Takto získaný index nám pomůže určit vývoj lokálního stranického systému, tedy stabilitu voličské podpory stran. Volatilita byla pro přesnější zachycení vývoje stranického systému měřena čtyřmi způsoby.

V prvním případě byly do výpočtu volatility zahrnuty výsledky všech kandidujících stran a to včetně stran, které se neúčastnili dvou po sobě jdoucích voleb. Tato skutečnost však výrazně ovlivňuje výslednou hodnotu indexu. V průběhu devadesátých let a na přelomu tisíciletí můžeme vidět a to zejména v roce 1998, že index volatility je až extrémně nízký a dosahuje velice malé hodnoty 8. Rovněž v roce 2002 dosahuje index volatility velice nízké hodnoty 10,8. Takto nízký index volatility je způsoben faktem, že v této době se v zastupitelstvu města vyskytovaly pouze dvě politické strany, s výjimkou roku 1998 kdy jeden mandát získala i ČSSD, které měly velice stabilní voličskou základnu a jejichž volební výsledky byly v letech 1994 až 2002 velice vyrovnané, bez větších výkyvů. Oproti tomu v roce 2006 index volatility vyskakuje prudce vzhůru až na hodnotu 53,9, která se dá považovat za poměrně vysokou. Takto vysoká hodnota volatility je způsobena tím, že v těchto volbách z původních dvou politických stran ODS a KSČM, kandidovala pouze ODS a nově se ve městě objevila kandidátní listina sdružení nezávislých kandidátů Liběhrad. Tato skutečnost sama o sobě by ještě nemusela nutně znamenat vysokou hodnotu indexu volatility, nicméně Liběhrad v těchto volbách drtivě porazil dosud vládnoucí ODS, která tak rázem v zastupitelstvu ztratila celých 8 mandátů. Při dalších volbách v roce 2010 a 2014 se dle indexu volatility situace do značné míry uklidnila, i když v roce 2014 je hodnota indexu mírně vyšší. Toto zvýšení indexu volatility má na svědomí zejména nově vzniklý Libčický občanský spolek LOS, který v těchto volbách získal 4 mandáty v zastupitelstvu města.

Z výše uvedeného vyplývá, že na index volatility má do značné míry vliv vznik nových volebních stran a čím víc tyto strany ve volbách uspějí, tím více se to odrazí ve výsledném indexu volatility. Pokud bychom tedy vzali v potaz, že jádro původní strany TOP 09, kandidující ve volbách v roce 2010, v následujících volbách v roce 2014, kandidovalo za sdružení nezávislých kandidátů Libčický občanský spolek LOS, index volatility by ve volbách v roce 2014 klesl na prakticky totožnou hodnotu, jako v roce 2010. Na základě takto upraveného indexu volatility, který tak lépe odráží skutečnost, lze konstatovat, že po výrazné destabilizaci voličské podpory stran v roce 2006 se voličská

podpora stran stabilizovala na hodnotách obvyklých u podobně velikých obcí v okolí Prahy.

Další možností, jak zachytit stabilitu stranického systému v obci prostřednictvím volatility, je zaměření se pouze na ty volební strany, které se účastnili dvou po sobě jdoucích voleb. Přestože hodnoty takto upraveného indexu volatility jsou poměrně nízké a může se zdát, že tak poukazují na relativně nízkou míru přesunu voličské podpory, tak rostoucí tendence tohoto indexu upozorňuje, na rostoucí nestabilitu voličského chování. I do takto upraveného indexu se promítá již zmíněná velká změna ve volbách v roce 2006, kdy na místní politickou scénu vstoupilo sdružení nezávislých kandidátů Liběhrad.

Z předchozích variant měření volatility lze vyčíst, že stranický systém v Libčicích nad Vltavou prošel ve sledovaném období poměrně bouřlivými změnami. Od značně konzervativního v devadesátých letech, kdy ve městě vládly etablované strany se stálou voličskou podporou, a docházelo jen k minimálním přesunům voličské podpory, přes bouřlivou změnu v roce 2006, kdy z etablovaných stran kandidovala pouze jedna, navíc v těchto volbách absolutně propadla a vítězství si tak připsalo nově vzniknuté sdružení nezávislých kandidátů, po období v letech 2010 až 2014, které se sice může jevit jako stabilizované, nicméně rostoucí index volatility stran kandidujících ve dvou po sobě jdoucích volbách napovídá, že systém voličské podpory je i nadále velice rozkolísaný a spíše se destabilizuje.

Město Libčice nad Vltavou svou velikostí a počtem obyvatel patří mezi nejmenší města, ve kterých jsou všeobecně preferovány sdružení nezávislých kandidátů před velkými politickými stranami. V případě Libčic je zajímavé, že si poměrně dlouhou dobu vystačily pouze se dvěma parlamentními stranami a to i v době, kdy v obcích podobné velikosti v okolí Prahy, již dávno vládly sdružení nezávislých kandidátů. Dle respondentů, je to jeden z faktorů, který ovlivnil "raketový" start prvního sdružení nezávislých kandidátů, které se v libčicích objevilo poprvé ve volbách v roce 2006. Pro zjištění přesunu voličských preferencí mezi jednotlivými politickými bloky, byl použit index volatility zaměřený na stabilitu voličské podpory mezi sdruženími nezávislých kandidátů a parlamentními stranami. Výpočet tohoto indexu volatility spočíval v odečtu volebních výsledků v bloku politických stran ve dvou po sobě jdoucích volbách. Takto vypočítaný index nabývá buď záporných hodnot, což znamená přesun voličské podpory od politických stran, nebo nabývá kladných hodnot, což značí přesun voličské podpory k politickým

stranám. Mezi lety 1994 a 2002 není v tomto směru co porovnávat, protože ve zmíněných volbách kandidovaly pouze parlamentní strany ODS, KSČM a v roce 1998 i ČSSD. Podpora parlamentních stran byla tedy 100%. Velkou změnou byly volby v roce 2006, kdy kandidovala pouze strana ODS a nově i sdružení nezávislých kandidátů Liběhrad. Toto sdružení vyhrálo volby s velkým náskokem, získalo v zastupitelstvu 10 mandátů a tento výsledek voleb vystřelil index volatility na velice vysokou hodnotu -62,8 bodů ve prospěch sdružení nezávislých kandidátů. V následujících volbách v roce 2010 se v libčicích objevuje TOP 09, která získává v zastupitelstvu tři mandáty a zároveň sdružení nezávislých kandidátů Liběhrad dva mandáty ztrácí. Index volatility tedy nabývá kladných hodnot. Ve volbách v roce 2014 se v Libčicích objevuje nové sdružení nezávislých kandidátů LOS a zároveň strana ANO 2011. Protože v těchto volbách nové sdružení nezávislých kandidátů relativně uspělo a parlamentní strany dohromady přišly o tři mandáty v zastupitelstvu, posunul se index volatility opět do záporných hodnot. Ačkoli tedy v první polovině sledovaného období, měly parlamentní strany 100% převahu, v druhé polovině období jsou již v menšině a jejich podpora u voličů nadále klesá.

Další zajímavým ukazatelem je míra personalizace. V komunálních volbách se používají volné kandidátní listiny, díky čemuž může volič dávat preferenční hlasy jednotlivým kandidátům či hlasovat pro celé kandidátky. Míra personalizace tedy určuje, jestli voliči "kroužkují" jednotlivé kandidáty, nebo hlasují pro celé kandidátky. Míru personalizace v Libčicích nad Vltavou ve volbách v roce 2010 můžeme vidět v tabulce č. 8, míru personalizace pro volby v roce 2014 pak nalezneme v tabulce č. 9. Nízká hodnota míry personalizace znamená, že voliči dali při hlasování přednost celé kandidátce. S rostoucí hodnotou míry personalizace se zvyšuje počet preferenčních hlasů, udělených jednotlivým kandidátům.

Tabulka 8: Míra personalizace volby 2010

Strana	Variabilita	Personalizace
SNK "Liběhrad"	15,6 %	vysoká nízká
TOP 09	14,2 %	
ODS a NK	10,3 %	
Volba pro město Libčice	9,5 %	

Zdroj: ČSÚ; vlastní zpracování dle (Kubálek, Bubeníček, 2012, s. 297)

Z tabulky č. 8, která se zaměřuje na míru personalizace ve volbách v roce 2010, můžeme vyčíst, že míra personalizace v Libčicích nad Vltavou je na velice nízkých hodnotách. Nejnižší míru personalizace vykazuje strana Volba pro město Libčice, která se od zastupitelstva nedostala, ale i strana ODS. Voliči u těchto volebních stran tedy hlasovali hlavně pro celé kandidátní listiny a preferenční hlasy využívali jen minimálně. Ale ani zbylé dvě volební strany na tom nejsou s preferenčními hlasy nejlépe, ačkoliv v měřítku Libčic se jedná o nejvyšší hodnoty. I zde dávali voliči své hlasy převážně celým kandidátním listinám a preferenční hlasy dávali jen zřídka, přesto více, než u předchozích dvou volebních stran. Celkově lze tedy říci, že míra personalizace v Libčicích nad Vltavou v roce 2010 byla na velice nízké úrovni.

Tabulka 9: Míra personalizace volby 2014

Strana	Variabilita	Personalizace
SNK "Liběhrad"	11,1 %	vysoká ↑↓ nízká
Libčický občanský spolek LOS	8,6 %	
TOP 09	7,3 %	
ODS a NK	6,6 %	
ANO 2011 Libčice nad Vltavou	4,5 %	

Zdroj: ČSÚ; vlastní zpracování dle (Kubálek, Bubeníček, 2012, s. 297)

Tabulka č. 9 se pak zaměřuje na míru personalizace ve volbách v roce 2014. Míra personalizace v těchto volbách je ještě nižší, než v předchozích volbách v roce 2010. U strany ANO 2011 dosahuje tak nízkých hodnot, že lze konstatovat, že drtivá většina jejích voličů dávala hlas celé kandidátce. To by nahrávalo tvrzení několika respondentů, že tato strana, byla založena čistě na tom, aby výtěžila hlavně ze své aktuální popularity na celorepublikové scéně a získala tak hlasy voličů, kteří volí podle jména strany, nikoli podle volebního programu a lidí na kandidátce. Nicméně toto tvrzení by šlo vztáhnout i na sdružení nezávislých kandidátů a ODS i na stranu TOP 09. Rovněž voliči zbylých dvou sdružení nezávislých kandidátů svými preferenčními hlasy velice šetří. Celkově tedy lze míru personalizace v Libčicích nad Vltavou označit za velice nízkou. Voliči preferují při volbách celé kandidátní listiny a preferenční hlasy udělují jen velice zřídka.

4.4 Lokální konfliktní linie

Dalším z dílčích cílů výzkumu ve městě Libčice nad Vltavou bylo identifikovat aktéry politického procesu a to nejen v rámci charakteristiky místních volebních stran, ale také v závislosti s lokálními konfliktními liniemi a jejich intenzitě z pohledu místních politických aktérů. Odhalit nejvýznamnější konfliktní linie a jejich vliv na povolební koaliční vyjednávání a následné přiblížení místní komunální politiky zejména z pohledu aktérů místního politického života.

Z počátku byly do hledáčku pozornosti zařazeny konfliktní linie typu pravice vs. levice a konfliktní linie starousedlíci vs. novousedlíci. Po návštěvě zasedání zastupitelstva a prvních rozhovorech s respondenty bylo zjištěno, že konflikt mezi starousedlíky a novousedlíky bychom v Libčicích hledali marně, protože do Libčic přichází jen minimum nových obyvatel a tyto problémy zde prakticky neexistují. Dalším dotazováním bylo zjištěno, že ve své podstatě v Libčicích nenajdeme ani konflikt mezi pravicí a levicí, protože se všechny strany v Libčicích profilují jako středo-pravicové nebo pravicové. S tímto tvrzením však nesouhlasilo několik respondentů, kteří označili sdružení nezávislých kandidátů Liběhrad za jasně levicové, hlavně v jeho přístupu k vládě v obci.

V rané fázi výzkumu byla objevena velice intenzivní konfliktní linie, která se v konečné fázi dotýká poměrně velkého množství věcí. Je jí konflikt mezi vládnoucím sdružením nezávislých kandidátů Liběhrad a politickými subjekty v opozici, tedy sdružení ODS a nezávislých kandidátů a sdružení nezávislých kandidátů Libčického občanského spolku LOS. Dle respondentů se tato konfliktní linie začala formovat v průběhu volebního období mezi roky 2006 a 2010, *"Dva roky to bylo ok, ale pak se to rozjelo..."*. Další z respondentů uvedl, že Liběhrad fungoval jen doté doby, dokud v něm fungoval jako zastupitel pan Štětka *"Dokud tam byl Štětka, který je dokázal brzdit, dokázal sehnat dotace i když chodil často hodně po hraně, bylo to v pohodě."*, *"Pak se se Štětkou rozkmořili a Štětka založil TOP 09, tedy tu původní TOP 09, ne to co tu máme teď."*. Nicméně dle respondentů nedosahovala tato konfliktní linie ani zdaleka takových rozměrů, jako po volbách v roce 2010. V těchto volbách uspěla i strana TOP 09, zformovaná kolem pana Štětky. Dle tvrzení několika respondentů, které však nelze dostatečně prokázat, využil Liběhrad toho, že strana TOP 09 *"Vznikla na dobré slovo, aby se nemusely získávat podpisy voličů na podporu nového sdružení"* tudíž žádný z členů nebyl členem strany TOP

09 a krátce po volbách iniciovala vznik oficiální místní buňky TOP 09, která se od té současné distancovala. V dalších volbách tak museli tito lidé kandidovat za jiný politický subjekt, za sdružení nezávislých kandidátů Libčický občanský spolek LOS. V dalších volbách pak, dle některých respondentů, šel Liběhrad ještě dál a údajně sestavil i třetí kandidátku ANO 2011. Část respondentů poukazovala na to, že Liběhrad se tak snažil získat i ty voliče, kteří budou volit v té době značně populistické strany TOP 09 a ANO 2011. Aby respondenti toto tvrzení nějakým způsobem podložili, upozorňovali na majetkově právní vztahy mezi jednotlivými kandidáty z těchto tří kandidátních listin a to zejména se společností STAVBY Libčice s.r.o. *"Já si myslím, že je to jasné, když se podíváte, jak jsou ty tři strany provázané, že tenhle je jednatel, tenhle společník, další je taky společník, společník, společník, další je bratřihodle, tak musí být každému nad míru jasné, že tu něco smrdí."* Dotčené strany jakoukoli souvislost mezi volebními stranami a účelností jednotlivých kandidátek resolutně odmítají a nenechávají na své opozici niť suchou *"Podívejte se, třeba LOS, tři dny před volbami slíbili, že bude koupaliště zadarmo, jasnej podvod. Nebo slíbili, že bude odpad zadarmo, vykašlali se na to."* Na otázku, jak hodnotí jednotlivá období vlády starostů, odpověděla část respondentů v závislosti na tom, jestli patří do vládnoucí koalice nebo jsou v opozici. Zatím co současné vedení města označuje to minulé za *"despotickou vládu"*, současná opozice označuje potom současné vedení za *"nedemokratickou správu města"*. Část respondentů upozorňovala na poněkud zkreslenou představu současného vedení města o demokracii. Když jsem se pak ptal respondenta z vládnoucí koalice, jaké mají na zastupitelstvu města problémy s opozicí, bylo mi sděleno *"žádné, máme většinu"*.

Napjatou atmosféru na zastupitelstvu města v minulosti rozdmýchávala řada sporů. Respondenti nejčastěji zmiňovali případ, kdy developer postavil v ulici několik domů a pak velice "výhodně" převedl pozemky pod příjezdovou komunikací s tím, že město udělá asfaltový povrch, odvodnění, obrubníky a chodníky, všechno na vlastní náklady z městské pokladny. Toto se řadě respondentů nelíbilo *"Proč má město asfaltovat a stavět ulici na své náklady, to má udělat developer, když tam staví."* Další vlnu vášní vzbudil prodej pozemků pod bývalým seřadištěm. Opozici se nelíbilo, že město prodalo nejlukrativnější pozemky ve městě za velice nízkou cenu několika milionů korun *"Oni prodali nejlepší pozemky, které město mělo, za směšně nízkou cenu, ty pozemky měli mnohonásobně větší hodnotu, ale s tím kolik mají hlasů v zastupitelstvu, si můžou"*

odhlasovat prakticky cokoliv a my se můžeme klidně stavit na hlavu." Druhá strana sporu argumentovala tím, že na pozemku je několik metrů navážky a pokud tam někdo bude chtít stavět, bude muset vrtat hluboké piloty, aby stavbu pevně založil, a tento fakt značně snižuje cenu tohoto pozemku.

Respondenti z řad opozice rovněž upozornili na fakt, že město nečerpá žádné dotace, veškeré projekty a investice města, jsou financovány z městského rozpočtu. K tomuto jeden z respondentů řekl *"Současné vedení prostě neumí o dotace zažádat, nerozumí tomu, takže se snaží všechno zaplatit z rozpočtu města, což je škoda, protože z dotací by toho šlo udělat mnohem víc."* další z respondentů k této problematice uvedl *"Starosta za dotacemi vidí jen samé podvody, co je udělané z dotací je prodražené a zkorumpované, takže dotace jsou prostě špatné."*, další z respondentů upozornil na fakt, že díky aktuální změně zákona, obce nově získávají více peněz ze státního rozpočtu *"Podívejte se, teď se změnil ten zákon o daních, takže Libčice dostali do rozpočtu víc peněz, no a pan starosta hned může říkat, že žádné dotace přece nepotřebuje, že má v rozpočtu obce přebytek pět milionů, tak na co pak nějaké dotace."* Dle vyjádření respondentů druhé strany, dotace zatím potřeba nejsou a až budou, tak se o ně zažádá.

V otázce budoucího směřování města, vidí všichni dotazovaní Libčice jako příjemné místo pro život, místo pro rodiny s dětmi. Město s kvalitní infrastrukturou a občanskou vybaveností, které není tolik odříznuté od svého okolí. K tomuto cíli však chce dojít každý svou cestou.

4.5 Způsob sestavování koalic

V otázce sestavování koalic se většina respondentů shodla na tom, že důležitou roli hraje jakási lidská rovina a také "matematika". Nicméně v otázce povolebního vyjednávání o případných koalicích měli všichni respondenti jasno. Vítězná strana Liběhrad přizvala ke koaličnímu jednání, dle svého tvrzení, zástupce TOP 09, ANO 2011 a ODS. A nakonec byla po několika dnech uzavřena koaliční dohoda s TOP 09 a ANO 2011. Oproti tomu opoziční ODS tvrdí, že žádnou nabídku od Liběhradu na sestavení koalice nedostalo ani se s nimi nikdo nesešel. Zástupci sdružení nezávislých kandidátů Libčický občanský spolek LOS uvedli, že s nabídkou o složení koalice oslovili všechny politické subjekty kromě Liběhradu, nicméně odpovědi se jim nedostalo ani od jednoho politického subjektu.

Z těchto skutečností lze usuzovat, že povolební vyjednávání o složení vládnoucích koalic v Libčicích nad Vltavou moc nefunguje.

Do formování zastupitelstva po posledních volbách v roce 2014 promluvila také skutečnost, že dva zvolení kandidáti ze svých postů v zastupitelstvu odstoupili. Odstoupil zvolený lídr kandidátky ANO 2011, pan Ing. Procházka, jak řekl jeden z respondentů *"údajně kuli zdravotním důvodům..."* a také odstoupil lídr kandidátky sdružení nezávislých kandidátů Libčického občanského spolku LOS, pan Štětka. Dle tvrzení respondentů z vládnoucí koalice odstoupil protože *"doufal v úspěch a neunesl prohru"*. Jiný respondent uvedl, že odstoupil *"aby se uklidnila situace"* na zastupitelstvu.

Situace na zastupitelstvu však moc klidná nebyla. Na ustanovujícím zastupitelstvu se zastupitel, zvolený za sdružení nezávislých kandidátů Libčického občanského spolku LOS, vyjádřil v tom smyslu, že toto sdružení nebude podporovat Radu města. Následně starosta města zaslal sdružení dopis (Příloha 2), ve kterém žádá po sdružení nominaci jejich zástupců do Kontrolního a Finančního výboru zastupitelstva města Libčice nad Vltavou. Nicméně jejich nominaci podpoří pouze za předpokladu, když sdružení přehodnotí prohlášení, které pronesl jeho člen. Opoziční ODS odmítla nominovat své kandidáty. Dle respondenta z vládnoucí koalice to měli všichni zakázané od vedení strany, dle vyjádření respondenta z ODS, se tak všichni rozhodli dobrovolně. Výsledkem tohoto je skutečnost, že opozice nemá v Kontrolním ani Finančním výboru své zástupce. V obou těchto výborech jsou pouze členové z koaličních stran.

5 Závěr

Cílem případové studie města Libčice nad Vltavou bylo nalezení faktorů ovlivňujících charakter lokálního stranického systému. Práce je rozdělena do dvou částí.

První část studie se zaměřuje na lokální politiku v teoretické rovině. Postupně jsou vysvětleny všechny důležité pojmy z oblasti komunální politiky, jako je demokracie v lokálním politickém systému, stranictví v obcích, nezávislí kandidáti, princip voleb a volebních systémů, koalice, konfliktní linie, působnost obce, orgány obce. Dále jsou vysvětleny analytické pojmy, jako je volatilita, fragmentace, efektivní počet stran, index plurality a míra personalizace, které byly použity v analytické části studie, pro lepší pochopení a odhalení charakteru lokální politiky.

Druhá část studie se následně zaměřuje na historii, vymezení území, demografii obyvatelstva a občanskou vybavenost města Libčice nad Vltavou. Po tomto seznámení následovalo již seznámení s jednotlivými místními politickými subjekty. Následně byla na základě statistických dat analyzována volební podpora jednotlivých politických subjektů v letech 1994 až 2014. Takto analyzovaná volební data poddhalila struktury místního stranického systému a to zejména setrvalý stav v první polovině sledovaného období a o poznání "bouřlivější" vývoj v druhé polovině sledovaného období.

Pro získání lepšího přehledu o volební podpoře jednotlivých politických subjektů v Libčicích, byly analyzovány počty získaných hlasů v jednotlivých volebních okrscích a to ve dvou po sobě jdoucích volbách. Bylo zjištěno, že podpora volebních stran v jednotlivých okrscích je přibližně na stejné úrovni a liší se jen v řádech jednotek procent. Na tomto výsledku může mít podíl skutečnost, že jednotlivé volební strany nabízejí do značné míry univerzální volební program a nezaměřují se primárně na problémy konkrétní městské části.

Dále byl podrobně prozkoumán vývoj stranického systému z pohledu kontinuity kandidatury, kdy bylo zjištěno, že k přesunům mezi jednotlivými volebními stranami dochází. V případě sdružení nezávislých kandidátů Liběhrad, lze hovořit spíše o nižší míře izolovanosti, u strany ODS lze hovořit spíše o vyšší míře izolovanosti. Celkovou míru izolovanosti stran lze označit jako průměrnou. Nízký index plurality pak naznačuje, že místní stranický systém není moc rozmanitý, i když v posledních volbách zaznamenal tento index mírný růst. Další analýzou volebních dat byla zjištěna mírná destabilizace stranického systému a to jak z pohledu fragmentace - efektivního počtu stran na volební

úrovni, tak na úrovni zastupitelské a to zejména v posledních dvou volbách, kdy lze hovořit o zvýšené politické fragmentaci. Index volatility poukazuje na výraznou destabilizaci voličské podpory v roce 2006 a následné stabilizování na hodnotách obvyklých pro obce této velikosti v okolí Prahy. Upravený index volatility, zaměřující se na volební strany kandidující ve dvou po sobě jdoucích volbách, upozorňuje na postupně rostoucí nestabilitu voličského chování. Velice nízká míra personalizace potom poukazuje na to, že voliči v Libčicích nad Vltavou dávají hlasy hlavně kandidátkám a možnosti využití preferenčních hlasů využívají jen velice zřídka.

Za pomoci kvalitativního výzkumu, který byl ve městě proveden pomocí polostandardizovaných rozhovorů s místními politickými aktéry, byly identifikovány významné konfliktní linie. Jak bylo zjištěno, v Libčicích nad Vltavou se nevyskytují konflikty starousedlíci / novousedlíci, protože nových obyvatel je v Libčicích jen velmi málo, nevyskytují se zde ani konflikty pravice / levice, protože se všechna politická uskupení profilují jako středo-pravicové nebo pravicové. Nalezneme zde však velice intenzivní konflikt koalice / opozice, který má kořeny na konci devadesátých let. První polovina sledovaného období byla ve znamení dvou parlamentních stran ODS a KSČM, zlom nastal na začátku druhé poloviny sledovaného období, kdy po vnitřních neshodách ve straně ODS odchází pan Ing. Bartoš a zakládá sdružení nezávislých kandidátů Liběhrad, které hned v prvních volbách vítězí a obsazuje 10 křesel, v 15 členém zastupitelstvu. Kuli dalším vnitřním neshodám v ODS a Liběhradu, vzniká v roce 2010 místní buňka TOP 09, která získává ve volbách 3 mandáty. Liběhrad má stále nadpoloviční většinu v zastupitelstvu města, ale problémy v zastupitelstvu se stále množí. Poslední volby v roce 2014 pak situaci na radnici jen vyostřují, vládnoucí sdružení nezávislých kandidátů Liběhrad je nařčeno z toho, že účelově vytvořilo další dvě kandidátní listiny, aby si udrželo svoji vládnoucí pozici na radnici. Rovněž je kritizováno za to, že odmítá jednat s opozicí.

Povolební vyjednávání o podobě vládnoucí koalice se v Libčicích více méně nekoná. Opozice nebyla nijak oslovena a její pokusy o jednání jsou nechány bez odpovědi. O poměrech panujících na zastupitelstvu vypovídá fakt, že účast opozice ve Finančním a Kontrolním výboru je podmiňována odvoláním prohlášení člena opozice, o nepodpoře Rady města. Opozice v Libčicích nad Vltavou tedy nemá žádného svého zástupce jak v Radě města, tak ani v Kontrolním a Finančním výboru. Všechny tyto důležité posty jsou obsazeny lidmi z vládnoucí koalice.

6 Seznam použitých zdrojů

6.1 Literatura

- BALÍK, Stanislav, 2009. *Komunální politika Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada. 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4
- BALÍK, Stanislav, 2003. *Komunální volby v České republice v roce 2002*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, Mezinárodní politologický ústav. 143 s. ISBN 80-210-3211-1
- BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan, HAJNÝ, Petr, KOPŘIVA, Radek, NEUMANOVÁ, Tereza, 2005. *Obce jako aktéři politického procesu: komunitní studie regionálních politických systémů a problematika metodiky jejich zpracování*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze. 96 s. ISBN 80-213-1326-9
- ČERNOHORSKÝ, Jiří, 2010. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*. Praha: Artedit s.r.o.. 184 s. ISBN 978-80-254-8660-3
- ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav., ČOPÍK, Jan, 2010. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing a.s.. 224 s. ISBN 978-80-247-3061-5
- ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav., LUHANOVÁ, Markéta, 2006. *Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia*. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze. 164 s. ISBN 80-213-1157-6
- ČMEJREK, Jaroslav, 2008. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Nakladatelství Alfa. 166 s. ISBN 978-80-87197-00-4
- HEYWOOD, Andrew, 1997. *Politics*. First published. London: MACMILLAN PRESS LTD. 431 s. ISBN 0-333-64510-3
- JÜPTNER, Petr. Municipal coalitions and Politics, In: *Acta Politologica*, 2004, Vol. 10, No. 2, 81-101. ISSN 1211-0353
- KOČÍ, Martin. *Formování orgánů místní samosprávy ve městě Jílové u Prahy*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, Katedra humanitních věd, 2014. 50 s. Vedoucí bakalářské práce PhDr. RNDr. Michal Kubálek, Ph.D.

- KUBÁLEK, Michal, BUBENÍČEK, Václav. Charakter lokální politiky v suburbánním politickém prostoru. In: *Acta Politologica*. 2012, Vol. 4, No. 3, 30-45. ISSN 1803-8220
- NOVÁK, Miroslav, LEBEDA, Tomáš, 2004. *Volební a stranické systémy v ČR v mezinárodním srovnání*. Dobrá Voda: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 485 s. ISBN 80-86473-88-0
- NOVÁK, Miroslav. Volby do Poslanecké sněmovny, vládní nestabilita a perspektivy demokracie v ČR, In: *Sociologický časopis*. 1996, Vol. 32, No. 4, 407-422. ISSN 407-422
- ŠEDO, Jakub. Vybrané problémy kvantitativního výzkumu stability stranických systémů a jejich možná řešení, In: *European Electoral Studies*. 2011, Vol. 6, No. 1, 63-74. 2011, ISSN 1801-6545

6.2 Legislativa

- Ústava České republiky. 1993. [online] Dostupné z: <<http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>>
- Zákon o obcích. Zákon č. 128/2000 Sb. [online] Dostupné z <[http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-\(obecni-zrizeni\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-(obecni-zrizeni).html)>

6.3 Internetové zdroje

- Libčice nad Vltavou. [on-line]. [cit. 09.01.2016]. Dostupné z: <<http://www.libcice.cz>>.
- Libčický občanský spolek LOS. [online]. [cit. 16.01.2016]. Dostupné z: <<http://libcickekrizovatky.cz>>.
- Liběhrad. [online]. [cit. 16.01.2016]. Dostupné z: <<http://www.libehrad.cz>>.
- Mapový portál Google Maps. [online]. Dostupné z: <<https://www.google.cz/maps>>.

- Místní organizace TOP 09. [online]. [cit. 16.01.2016]. Dostupné z: <<http://libcice-top09.cz>>.
- Portál Českého statistického úřadu. [online]. [cit. 06.02.2016]. Dostupné z: <<http://www.volby.cz>>.
- Sčítání lidu, domů a bytů 2011. [online]. [cit. 06.02.2016]. Dostupné z: <<http://www.scitani.cz>>.
- Sdružení nezávislých kandidátů a ODS. [online]. [cit. 30.01.2016]. Dostupné z: <<http://www.libcice2018.cz>>.
- Strategický plán města [on-line]. 05.10.2015. 58 s. (PDF). [cit. 30.01.2016]. Dostupné z WWW: <<http://www.libcice.cz/dokumenty/675-strategicky-plan-2015.pdf>>.

6.4 Seznam schémat

Schéma 1: Vývoj lokálního stranického systému a kontinuita kandidatury47

6.5 Seznam tabulek

Tabulka 1: Minimální počet podpisů nutných pro kandidaturu NK a SNK.....	16
Tabulka 2: Počet členů zastupitelstva na počet obyvatel.....	26
Tabulka 3: Počet obyvatel v letech 1994 až 2014	34
Tabulka 4: Sčítání lidu, domů a bytů 2001 a 2011	35
Tabulka 5: Kandidátní listiny a získané mandáty ve volbách 1994 až 2014.....	41
Tabulka 6: Voličská podpora ve volebních okrscích (volby 2010 a 2014; v %).....	44
Tabulka 7: Základní statistiky libčických voleb 1994 - 2014.....	50
Tabulka 8: Míra personalizace volby 2010.....	53
Tabulka 9: Míra personalizace volby 2014.....	54

6.6 Seznam map

Mapa 1: Mapa lokalit města Libčice nad Vltavou	33
Mapa 2: Mapa volebních okrsků v Libčicích	43
Mapa 3: Volební podpora v okrscích v Libčicích nad Vltavou (volby 2010)	44
Mapa 4: Volební podpora v okrscích v Libčicích nad Vltavou (volby 2014)	45

6.7 Seznam příloh

Příloha 1	65
Příloha 2	66

7 Přílohy

Příloha 1

Otázky pro rozhovory k Diplomové práci na téma:

Vývoj místní samosprávy v městě Libčice nad Vltavou

- 1) Jakým způsobem sestavuje Vaše strana kandidátky, podle jakých kritérií obsazuje jednotlivá jména na kandidátní listiny?
- 2) Jaké hlavní 3 cíle jako strana máte?
- 3) Průběh sestavování koalic po volbách?
- 4) Jaké vztahy mají mezi sebou jednotlivé strany v Libčicích nad Vltavou?
- 5) Jsou nějaké konflikty mezi stranami v zastupitelstvu, jaké?
- 6) Jaké jsou hlavní veřejné či politické problémy obce?
- 7) Jaké máte představy o budoucím směřování obce?
- 8) Jak byste zhodnotil/a funkční období jednotlivých starostů?
- 9) Jsou v Libčicích nad Vltavou nějaké výrazné skupiny, spolky?
- 10) Občanství v obci, dá se mluvit o nějaké identitě?
- 11) Jak jste se dostal/a k politice?

Příloha 2

MĚSTO LIBČICE NAD VLTAVOU

Městský úřad Libčice n/Vlt. nám. Svobody 90 252 66 Libčice n/Vlt.
tel.: 2 331 016 52 fax.: 2 331 016 57 e-mail: starosta@libcice.cz

Město Libčice nad Vltavou
Městský úřad
Nám. Svobody 90
252 66 Libčice nad Vltavou

č.j. MeULi/511 /2015

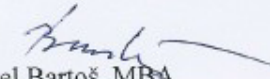
4.3.2015, Libčice nad Vltavou

Respektovaný občane,

ve smyslu níže uvedeného usnesení ZM si dovoluji Vás požádat o nominaci zástupců vašeho volebního subjektu do Kontrolního a Finančního výboru zastupitelstva města Libčice nad Vltavou termínu do 30.3. 2015 na podatelnu města.

Byl jsem pověřen zástupci volebních subjektů SNK Liběhrad, TOP 09 a ANO 2011 Vám sdělit, že podpoří nominaci Vašich zástupců do výborů ZM za předpokladu, že přehodnotíte své prohlášení z ustanovující schůze zastupitelstva předneseného zastupitelem Lubošem Harazínem, v němž jste mimo jiné vyjádřili, že nebudete podporovat Radu. Koaliční subjekty vnímají případné stažení Vašeho prohlášení za důležitý vstřícný krok, který je základem pro vzájemnou spolupráci v rámci komisí a výborech.

S pozdravem

Ing. Pavel Bartoš, MBA

starosta@seznam.cz
Tel: 731 463 353

Příloha:

Usnesení č. 4/3-2015 ze 3. zasedání zastupitelstva města Libčice nad Vltavou konaného dne 4. 2. 2015

Zastupitelstvo města ukládá starostovi města, aby do příštího jednání zastupitelstva města zajistil projednání a předložení návrhu usnesení zastupitelstva města o novém složení finančního výboru a kontrolního výboru, které bude projednáno se všemi volebními subjekty.